Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадуьл 1923 шера денз ● ЕРА, 15 АВГУСТ, 1985 ШУ. ● № 98 (7133). ● Мах 3 кеп.

СТАХАНОВСКИ ХЬИСАПЕ КЪАХЬЕГА!

8-гІа декада

ХЬАЛХА ЛАТТ ХОЗРАСЧЕТНИ БРИГАДАШ

Укх пятилетка шерашка Еррисоюзни социалистически яхье хьалха латташ хьабоагІарех ба Нохч-ГІалгІай гІишлон управлене СМУ-7 гІишлонхой. ДІахо а из моттиг карара ца яьийтара тІагІертта къовсам а лоаттабеш, шерра социалистически яхь йоаржаьй цар парте аргІанарча XXVII съезда сийленца вакъабахара. Яхье баьинараша денгара денга дикагІа хулийт шоай производственни хьокхамаш. Генподрядаглa гІишлонмонтажни балхаш дара ворхІ бетта план толаме кхоачашъяьй цар. Ер шу доладелча денз хІанзлехьа шоай низаца планал совгІа тЄ эзар сома маьха гІишлон балхаш даьд цар.

Овсаре къахьегарал совгІа дика ка йоалаш къахьийгад гІишлонхоша производства эффективность лакхъяра даькъе а. ГІишлонмонтажни балхашка дІадодар лаьрхІачул совгІа кІезигдарах укх шера цар кходаьд 398 эзар сом. Къахьегама овсарле планал совгІа цхьа процент лакхъяра парте енна задани дІаьазза тІехкхоачашъяьй. ЗІамигачун а доккхачун а кхом беш, производственни мощностех биэза пайда ийбарах вІаштІехьдаьнад планал совгІа пачхаьалкхенна 62 эзар сом пайда бе.

Социалистически яхье хаддаиза хьалха а латташ, уж толамаш доахача доккха дакъа юкъедихьад бригадин формагІа къахьегам вІаштІехьа а баьккха, болх беча Кузнецов Лев Александровичв, Магомадов Ляча, Арутюнянц Арам Мкртычовичв керте латтача хозрасчетни бригадай коллективаша. Шоаш кхоачашду гІишлон балхаш дикеи тІехдикеи мара а ца хулийташ, хІара сменагІа нормаш 125—130 процент кхоачашъю цар.

ХАЛКЪА ЭША ТОВАРАШ — ДУКХАГІА

Шоай таронашкеи кхоачамашкеи цІаькха хьажа а хьежа, парте аргІанарча XXVII съезда дика къахьегама совгІат кийчдаь доккхагІдола декхараш тІаийцад Нохч-ГІалгІай химически завода болхлоша. Уж толаме кхоачаши тІехкхоачаши дара шоай хьинари низи кхо ца беш къахьегаш болча цар дикка тІехкхоачашъяьй дерригача технико-экономически хьокхамий ворхІ бетта план. Заданел совгІа потребителашка дехкад 556 эзар сома маьха басараш, олиф, полиэтиленови изделеш, кхыдола халкъа эша товараш. ПланагІа лаьрхІачул совгІа арахийцай завода коллективо цхьайтта эзар сома маьха нормативно-цІена продукци. ТІехкхоачашъяьй товарни продукци арахецара задани а.

Шоай производственни мощностех, балха ханах бизза пайда ийбарах, къахьегамен производственни дисциплина чІоагІъярах завода болхлой низ кхаьчаб къахьегама овсарле лакхъяра задани 1,3 процент тІехкхоачашъе. Арахецача продукцега дІабода мах планагІа лаьрхІачул ах процент лох а баь, цун чотагІа цар пачхьалкхенна кходаьд 247 эзар сом.

Къаьстта дика къа а хьегаш, социалистически яхье даим хьалха латташ я укх шера Висантов Ахьмада кулгалдеча олиф арахецача участка коллектив Жамурзаев Ахьмад керте латтача басараш деча цеха коллектива.

Назрановски «Электроинструмент» заводе массанена вовзаш, везаш, наха сий деш саг ва инструментальни участка слесарий бригадир Могушков Бек-Хан. ХІара бетта дикка тІехкхоачашъю цо кулгалдеча коллектива шоай планаш, социалистически декхараш, хьадеча балхий дикал лакха я. Бригаде массехк саг ва шоай тамагІа а долаш къахьегаш, хІаьта царна шийгара къаьгта масал телар ва бригадир ше.

Заводе къахьегача дукхача кагийча наха йизза боккъо а йолаш оал цох — тха хьехамча.

СУРТА ТІА: Б. Могушков.

Р. АУШЕВА сурт.

ДОАКЪАР—КХОАЧАМ ХИЛЛАЛ

Тха боахама моллагІча сага—кхаш леладечоа а комсаш кхеечоа а, специалиста а кулгалхочоа а Іан замалахьа хьайбаш доакъарашца Іалашдарал лоархІамегІа гІулакх дац хІанз. Цудухьа совхоза берригача къахьегамхоша хьинаре дакъа лоац из кийчдеча.

Цу гІулакха бехктохаме вар керттера агроном Сагитов Ахьмад вале а, балха веча эггара хьалха силос мишта йол хьож со. ХІана аьлча, доакъар дика хилара тийша хургья Іай йоаккхаргйола шура, хьайбашта тІакхетаргдола дулх.

БархІлагІа ди мара дац силос йоллаш латта. Цу юкъа 1200 тонн чуйода цхьа кІоаг биза баьккхаб. Дукха хІама дисадац из санна бола шоллагІа бар бизара. 3600 тонн силос йолларгья шурий ферма коа. ХІаьта план 2000 тонн мара яц.

Каст-каста хул со хьажкІаш хьонхача а. Дика къахьег цига косилкаш тІа болх беча механизатораша Бетин Алексея, Абдижалиев Мовлада. Шена чуьц хьажкІаш. Генарашца цхьана дІайийна уж дика хилнай. Цо таро хулийтаргья силос лаьрхІачул дукхагІа йолла.

Хьинаре къахьег шофераша а. хІаьта къаьстта Сабанов Николая, Карамурзаев Хурпаше, Селенков Юре. Дийнахьа 40 тонн гаргга моша хьажкІаш хьалхь парех хІаране силос йоллача.

Кхай тІара хьадахьача доакъара тІа мнхо айяь гІум южаргйоацаш (хІаьта мух каст-каста хул тхо долча), кузоваш гаташца тІакъуал, аьта моша гІадамаш новкъа Іолегаргдоацаш кузова тІехьашка хьамча тІехкараш дехиал шофераша. Дика болх бу кІоага чу моша доакъар Іотеладеча тракториста Чихичин Александра.

Силос кийчъераша овсаре болх бара мел эша хьалаш вІаштІехьдаьхад. ХІара дийнахьа толашагІа болчар сийна совхоза контора хьалхашка цІе байракх, айю, «молнеш» арахец, яхье котало яьккхарашта цІе вымпелаш тел. Эзаря шн бІаьн тонн чуйода кІоаг ворхІ дийнахьа бизача из тайпа доакъар кийчлеш боахкараштa 250 сом преми йоагІа.

Генарашца цхьана кхеьчa хьажкІех йоллаш йолчул совгІа, рожаца цхьана рапсах елла силос а я тха боахаме. Каста кхозлагІа хьакха йолаергйолаш я 170 гектара тІа йола люцерна а. Минеральни удобренеш а тайса ший хан-хайнахьа хийтохаш йола из дика дегІайоагІаш латт. ХІаьта шозза хьекхачул тІехьагІа цигара чуийцача баьцех шера планал дукхагІа сенаж еллай. задани 60 процент кхоачашъеш йол кийчъяьй. Из доацаш мошача доакъара доаханна тийннай люцерна. Лоацца аьлча, хьайбаш Іайгара дахара доакъарашца дика кхоачамбеш латт тха боахаме.

Доакъар Іалашдерий новкъосталца шоай декхарех дика лоархІабеш хьабоагІа хьайбаш леладераш а. ДІабахача ворхІ бетта планал 12 процент дукхагІа шура дІаеннай цар Даьхенна, хІаьта дулх — 16 процент.

И. ДАКАЕВ, Шелковской районa «Виноградный» совхоза керттера зоотехник.

КХАШ КИЙЧДЕШ БОАХК

Укх гурахьа 2550 гектара тІа ка бола ялат дІаде дезаш ба Грозненски района «60 лет Октября» яхача совхоза механизатораш. Ахкан юкъе кхачаш йола культураш чуийца шоаш боаллаше лаьтта аха болабелар уж, из болх беш йоалл ворхІ трактор.

Шоай низ дІаккхоачар ду механизатораша сихеи дикеи дерригa кхаш аьха даха гІерташ. 14 август хьатІаоттaш аьха Іодиллад 1970 гектар.

К-701 яхача тракторашца болх беш болча механизатораштa юкъе хьалха ва Кападиев Абубакар. Цо хІара дийнахьа 15 гектар лаьтта оах, нормагІа аха доагІар 9,8 гектар долаш. Къахьегама овсарле лакха йолаш болх бу ДТ-75 яха трактораш лелаераша а. Царна юкъе къаьстта белгалбаьннаб Умаров Халими Асхабов Іаьлев. Дийнахьа 9 гектар оах царех хІаране, норма 4,9 гектар йолаш.

ДІаде фу кийчдара а йоакхо яьй совхоза специалисташа. Из Іалашдаьд 500 тонн, планагІа хила доагІар 550 тонн долаш.

С. СУРХОЕВ.

КПСС обкома пресс-центро хоам бу

ТЕЛЕФОН 2-66-72

Ка бола культураш дика хьал а кхеаь чуийцай карарча шера Шалински района кхаш леладераша. Цар дикка тІехкхоачашъяьй пачхьалкхенга кІа дохкара план. Дукха хІама ца эшаш деррига а маьхерча сортах да из.

Ялат доаккхача интенсивни технологи юкъейоадларца дІахо йодача хана цун хьувкъам кхы тІа алсамбаккхара а дикал лакхъяра а Шалински района боахамаша гурахьа из цІадера мел эша фу оперативно дІаоттадаьд. лакхача кондицегІа дІатІа а кхоачадеш.

БІаь процент а хулаш йола Ачхой-Мартановски, Наурски кхыча районашкарча боахамаша деррига дІаоттадаь фу кондицегІа да.

Гурахьа ка бола ялат дІадера эшаш дола фу кийчдара тІехьадус Малгобекски районера дукха боахамаш. БІарчча район хьаийцача 53 процент мара кхоачашъяьяц кондицегІа дола фу дІаоттадара план. Цхьабакъда, кондицегІа долчох цхьоалагІчеи шоллагІчеи классашта дІатІакхоачадаьр 7 процент мара а дац.

12 август хьатІаотташ оперативни даннегІа гуйрана культураш дІаера республике аьхад 84,7 эзар гектар лаьтта — планагІа аха доагІачох 46 процент. Из 33,4 эзар гектар дукхагІа а да дІадахача шера укх хана аьха хинначул.

Хьалха я Надтеречни района совхозаш. Цига гурахьа культураш дІаера аха дезача лаьттах 77 процент хулаш дар аьхад.

ТІехьаюсараштa юкъе я Гудермесски район. Цига 28 процент мара кхоачашъяьяц план. Хьалха дІадахача кхаь дийнахьа цхьа процент мара тІаккхийттадац аьха лаьтта—цо хьахьокх геттара лоха темпаш йолаш цига лаьтта оахилга.

12 август хьатІаотташ республике кийчъяьй 127 эзар тонн гаргга йол — планагІа хила езачох 63 процент. ДІадахача шера укх хана кийч а яь аргІаш даь лаьтар 93 эзар тоннал кІезигагІа яр.

Гудермесски района совхозаша йол кийчъяра план кхоачашъяьй 92 процент. Шалинцаша цох аргІаш даьд 6280 тонн хулачох — планагІа хила йоагІачох 86 процент.

Цу цхьан хьалех Сунженски района доакъар кийчдераша 44 процент мара кхоачашъяьяц йол кийчъяра план.

Республике силос чуеллай 141,6 эзар тоннал дукхагІа — планагІа хила йоагІачох 19 процент. Из 33 эзар тонн дукхагІа я дІадахача шера укх хана чуелла хинначунца нийсйича.

Хьалха ба силос кийчъяра план 52 процент кхоачашъяь Наурски района доакъар кийчдераш.

ДІадахача шера хиннача боарамал совгІа кийчдаьд баьца хьоар а. Цхьабакъда, из планагІа хила доагІачох 43 процент мара Іалашдаьдац.

Массанахьа лерттІа болх байташ доакъара цехашка. Баьца хьоар доаккхаш йола агрегаташ болх ца беш сайца латтарах оерц даккхаш дукхача боахамашка.

Надтеречни районе из маьхе дола витаминни доакъар 461 тонн мара даькхадац — планагІа хила доагІачох 18 процент. 25 процентал кІезигагІа кийчдаьд из Грозненски района боахамаша а.

Сухалбе беза чах аргІаш дара.

Эггара тІехьабусараштa юкъе ба Малгобекски района доакъар кийчдераш. Ча Іалашдара план 38 процент мара кхоачашъяьяц цар.

УКХ ШЕРА 12 АВГУСТ ХЬАТІАОТТАШ РЕСПУБЛИКА РАЙОНАША ДОАКЪАР ІАЛАШДАРАИ ГУРАХЬА КУЛЬТУРАШ ДІАЕРА ЛАЬТТАШ КИЙЧДАРАИ ЙОЛА

СВОДКА

Районаш	Цхьан услови бежа на доакъар кийчдаьд (центнер доакъара единица).	Лаьтта аьхад (проц.)
Ачхой - Мартановски	7,4	44
Веденски	5,8	46
Грозненски	9,0	47
Гудермесски	11,4	28
Малгобекски	8,7	33
Надтеречни	11,6	77
Назрановски	8,5	18
Наурски	9,4	49
Ножай - Юртовски	7,5	37
Советски	4,5	—
Сунженски	6,5	43
Урус - Мартановски	6,2	29
Шалински	7,1	28
Шелковской	7,1	62
Республике гІолла	8,1	46

ТАСС корреспондента хаттараштa М. С. ГОРБАЧЕВА денна жоп

Хаттар. Мишта мах бу Іа керда советски инициатива—ядерни лелхамашта моратори оттаяр дунено тІаэцара?

Жоп. Нагахьа санна шеррача общественноста лоІамах аьлча, сона хет, Советски Союзо ше цхьанне моллагІа ядерни лелхамаш совцадара ВІашагІкхийтта Штаташ из акци хьаллацара тІахьехар а дунен тІа раьза хинна тІаэцала йиш я аьнка. Дуккхача мехкашка, США а юкъейоагІаш, бовзаш болча пачхьалкхен, политически, общественни деятелаша къамаьлаш ду ядерни герза тохкамашта моратори оттаяра идея хьаллоацаш, кхыча ядерни державаша СССР-гара хьонхам эпара тІехьа. Вай предложене тІа яхар хьаддаи холуш долча гІулакхаьхи да. Наха цунца дувз ядерни герзаш Іоаделга лаьгІдар, хІаьта тІаккха соцаделга а.

Сона хов вай инициативана цхьабараш раьза боацилга. Шоай политика дІахо ядерни герзаш Іоадарца йийза, цох дукхха пайда боаккхаш бола Малхбузехьара бараш раьза бац ядерни тохкамаш совцаде, мораторена духьала ба, хІана аьлча царна лац ядерни герза конвейераш сацийта. Хила йиш йоацаш долча, цу е кхыча наькъаца тІема совле шоашкахьа яккхара тІехьа латт уж. Цу цхьан хаяна харцдараш дувц Советски Союза политиках, цу юкъе ядерни лелхамашта моратори кхайкаярца дувзаденна а.

Вай оагІорахьара из да дог цІенеи гуччахьареи гІулакх. Ядерни герз Іоаделга, дІахо из тоалеш чІоагІделга соцадара практически гІулакхаш чакхлаха дезаш хиларах кІоаргга тешаш а долаш оттаяьй вай моратори. Вай вІалла а гІийртадац американски кулгалхой халача хьала тІа оттабе. Вай дер де американски оагІув тІахьехаш письмо дахьийта США Президентага хьалххехьа дІахайтад вай акцех. Ловш дар да, американски кулгалхоша из вай кхайкарал хьаллоацаш жоп далар. Мораторе дешах лаьца Вашингтоне официальни наха публично деча къамаьлаша хетадолийт цига, хала хете а, хІанз керттерча даькъе ма могга говзагІа цу тайпара жоп на луш Іера кийчо еш ба аьнна. ГІалат хургдац дуне кхыча тайпара из дош къоастадарга хьежаш да, аьлча.

Хаттар. Президента Рейгана укх деношка аьннад, США йиш яц ядерни тохкамашта моратори оттае, хІана аьлча шоай ядерни программаш чакхъяха еза цар. Ишттa цо йоах Советски Союзо йистеяьккхай ядерни лелхамий интенсивни сери, цудухьа цун йиш я салаІа. Ишта дий из?

Жоп. Воаш цхьанне ядерни лелхамаш совцадарах бола сопам тІаэцалехьа, из дош массе а оагІорахьа техкад советски кулгалхоша. Из гІа баккха сел атта дацар. Цхьан оагІоно моратори оттаеш чакхъялалехьа юкъагІъякхха йийзар тохкамий программа.

ХІаьта укх шера моратори кхайкаяллца йолча хана СССР-о даь ядерни тохкамаш, США-ас даьраш миссел мара дац практически. Нагахьа санна таханарча денга кхаччалца даьча дерригача ядерни тохкамех аьлча, уж США дуккха дукхагІа даьд СССР-е чул. КІайча цІагІа из ховш да.

Цхьабакъда, цхьан оагІорахьара моратори оттаяра соцам беш, Советски Союзо кІийле яьй арифметиках а ца еш, принципиальни политически маІанах. ядерни герзаш Іоаделга соцадара гІо де ловш хиларах цунна США а ядерни герз дола кхыдола мехкаш а тІадерзадарах. Вай де лерхІар — диззаи массанеи ядерни герз тохкилга соцадар да, лелхамашта юкъе салаІар а доацаш.

Ядерни лелхамашта моратори оттаяро США хьашташтa жоп лац яха уйла я ювцаш. Цхьабакъда, моратори — из Іоажал яхьаш дола ядерни герз дІахо эргадоаккхаш тоаделга соцадара наькъа тІа лоархІаме гІа ба. Цунца цхьана, тохкамаш ца деш дукхагІа ха дІа ме йода, сихагІа дІагІоргья Іоалаь герз «къадалара» процесс. Юххера а, мораторе хьакхолл ядерни тохкамаш совцадарах, ядерни герз дІадаккхарга дІаходахара барт бара дикагІдола хьалаш.

Хаттар отт: фуд укхаза США, американски халкъа хьашташта жоп ца луш? Цу тайпара никъ безац алхха низаца тІатаІа гІертараштa. Лаьтта керд-керлагІа долча ядерни герза тайпаш хьалара планаш яраштa, космосе ядерни герз дІаоттаде лерхІараштa. ТІаккха малагІаш да уж боккъонца машари дунен халкъашта юкъера кхерамзлеи чІоагІъяра хьашташ, царга кхача гІерт, яхаш, дукхазза Вашингтоно кхайкадаьраш?

Ядерни тохкамаш совцаде шийна ца лар дашха гІерт ядерни герзий даькъе США «тІехьайисарца». Из алхха бахьан мара дац. Цхьан хана цига дувцар бомбардировщикашта «тІехьабисарах», тІехьагІа — ракеташтa. Цхьабакъда, массе а хана ховшехьа бувца оапаш хиннаб, тІехьагІа Вашингтоне шоай мукІарал а деш. Кхыча дешаца аьлча, «тІехьабисарах» дола хабараш доладу шоашкахьа тІема совле яккха лаьрхІача, герзашта доавув оттадара дешашта шоаш боккъонца раьза ца хилча. ХІаьта уж дешаш ма дий, «советски кхерамах» йолча мифай ларда тІа а ца къоастадеш реальни хьалага, ший мехка кхерамзлеи боккъонцарча хьашташка, дунен халкъашта юкъерча кхерамзлеи хьашташка хьежа политически кулгалхоша къоастаде дезаш.

Хаттар. Ядерни лелхамаш совцадарах йолча предложенена юкъе тІахьожама проблема мишта гу Хьона?

Жоп. Вайга, США-ага, кхыча мехкашка йолаш йолча Іилман-технически таронаша кхоачам болаш тешаву, ядерни эккхам, кхыметтел зІамигабар а, баьлга хьаха йиш хиларах. Цунна духьалардар дувцараштa хов, шоаш дувцар ишта доацилга.

Цхьан оагІоно ядерни лелхамаш совцадаро, кхетош да, къоастадац диззаи массанеи ядерни герз тохкилга соцадара дош. Из проблема массе а хана къоастаяра эш дунен халкъашта юкъера барт. ТІаэцача декхарел совгІа цу тІа белгальякха хургья доагІаш дола гІулакхаш юкъе дола тІахьожама гІулакхий йоагІаш йола система а — къамий оагІорахьарарий а дунен халкъашта юкъерадарий а. Лоацца аьлча, вай ядерни лелхамаш совцадара тІахьожам оттабара тІехьа да, цхьабакъда вай духьала да тохкамаш совцадара метта, наблюдателаш а болаш уж дІахо дахьа гІертара.

Дагадохийтаргда вай, ядерни герз тохкилга диззаи массанеи соцадара дош керда ца хилар. Массехк шу хьалха из дийцад СССР, США, Англе кхаь оагІонна юкъерча переговорашка. Массе а оагІув чулоацаш цига дийцад тІахьожама дешаш а. Дукхахчоа вІашии кхетара гарга яр оагІонаш. Цхьабакъда, США-с юкъагІъяьхар уж переговораш, юкъагІъяьхар, цига кийчдеш хиннача доазув оттадаро Пентагона планашта новкъарле еш хиннадаь.

Вай дукхазза яьхад ВІашагІкхийттача Штаташка переговораш юхайолае. Тахан а вай уж тІаьхех — ядерни герза тохкамаш делга дизза соцадара. Цу тайпара переговораш е, уж толаме чакхъяха дукха аттагІа хургья СССР-он США-си ядерни тохкамаш ца деча хьалашка. Цхьабакъда, ВІашагІкхийтта Штаташ раьза яц переговораш юха дІайолае. ХІаьта цо хьахьокх ядерни тохкамаш совцадара тешшаме тІахьожама система а США-ана ца эшилга. Кхыча тайпара кхетаде йиш яц из.

Цкъаза йоах, ядерни герз тохкилга соцадара дош герз дІадаккхара йолча Женеверча конференце дувца деза. Долче, вай кийча да цига а из дувца. Цхьабакъда Женеве а США-и кхыдола малхбузехьара мехкаши дуккхача хана денз цу тайпара переговораш яра духьала латт. Цудухьа дош латтац ядерни герз соцаделга дувцача моттигах. ЛоархІаме да из дош цІенхашта дувцилга, тІехьа ца а доахаш, цу юкъе хургдола советско-американски вІашагІкхетар а долаш.

Хаттар. Хьона хетачох, ядерни тохкамех дола дош къоастадулургдолаш лархІа йиш йий?

Жоп. Сона хет, лархІа йиш йолаш. США-с вай предложени тІаэцар оптимизм луш деце а, дог доахилга дІа ца ялар лов-кха. Сендухьа аьлча. Геттара бокха ба Советски Союзаи ВІашагІкхийттача Штаташтеи тІера бехктокхам, кхерамзлеи доккхий дешаш къоастадара юстара хила бокъо ца луш.

Вай де яхар, — дІахо ядерни арсеналаш Іоаелга соцаде. уж кІезигдара а юххера, дІадахара а деккхар боккъонца къоастаде таро луш да.

ОАХА ДОШ ЛУ

Со воккхагІвола жа Іу а волаш дахкаш дола жа леладеш бар хьалхагІа са дезал. Тха керттера декхар дар ма могга дукхагІа Іоахарий хьалкхедари тха даккхари. Цох тхо лоархІа а дора. ХІаьта са къахьегам Даьхено белгалбаьккхар Ленинеи Къахьегама Цеча Байракхеи орденаши а енна.

ЦхьайтталагІа пятилетка дІайолалуш деІа дола кой леладелга тІадиллар са жа Іуй бригадана. Тха керттера декхар — ма могга дукхагІа Даьхенна дулхи тхаи дІадалар. Уж а толаме кхоачашду оаха. Укх шера хІара устагІана тІера 4.2 килограмм тха даьккхад, тхоай бехкагІа жа гІера дувлийташ моттигаш а хилийтаяц.

Укх шера дика чакхдаьккхар оаха жа доргилга. ХІанз тхоай низ дІа ма кхоачча жа дика доаиаде гІерташ я бригада. Тешшаме кхоачашъергья дулх даккхара план а.

ХІанз тІатеІІа Іана кийчо еш да тхо. Кошараш йолча йол, ча, кхы тайпа доакъар хьатІанхухь хІанз.

Хьалхе уйла яьй Іай жа латтаргдола кхийш тоадэра а. Цхьабакъда, уж чІоагІа эсала да. Дале а тхоай низ дІакхоачар дергда нийслуча халонашта духьал а отташ продукци алсамъяккхара.

КарагІдаьнначох кхоачам а хинна дагІа дага долаш дац тхо. Тха гІулакхаш кхы а дикагІа хургдар колхозо дика доакъар доаттадоре. Иштта цхьаьца кхоачаммбоацараш тха балха юкъе нийслой а КПСС XXVII съезда даха мэ доагІара накъадахара са бригадерча жа Іуша хьинаре къахьегаргда. Коммунистий форума сийна оаха декхар тІаэц хІара устагІана тІера 4.5 килограммага кхоачаш тха даккха, цхьа устагІа тІера :а балийта.

С. ШАЙХАЕВ, Сунженски района Цеча Эскара цІерагІча колхоза воккхагІвола жа Іу.

ГІишлон болхлошта «Нохч-ГІалгІай АССР заслуженни гІишлонхо» яха Сийлен цІи ярах дола Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

ГІишлошъеча доккхий голамаш дахарахи общественни вахаре хьинаре дакъала царахи «Нохч-ГІалгІай АССР заслуженни гІишловхо» яха сийлен цІи лойла:

Довлетбиев Ромазан Умаровича — Халкъий ДоттагІала орден лелаеча Нохч-ГІалгІай гІишлошъяра управлене № 245 йолча дІа-юха лелача механизированни колонна комплексни бригада бригадира;

Имаев Завалу Мадаевича — Халкъий доттагІала орден лелаеча Нохч-ГІалгІай гІишлошъяра управлене № 7 йолча гІишлон-монтажни управлене начальника;

Местоева Исраьила ПаьгІамата — «Чечингсельстрой» треста № 432 йолча дІа-юха лелача механизированни колонна штукатурий-малярий бригадира;

Пристинский Семен Павловича — № 7 йолча специализированни треста Грозненски монтажни управлене слесарий-трубоукладчикий бригадира;

Уматгериева Сойма Джамалдиновнана — «Чечингремстрой» треста Гудермесски ремонтно-гІишлошъяра управлене штукатур-маляра;

Харитонов Александр Николаевича — «Ставропольпромвентиляция» яхача треста Орджоникидзевски монтажни управлене Грозненски участка слесарий-вентиляционникий бригадира;

Эльжуркаева Азайна — Халкъий доттагІала орден лелаеча Нохч-ГІалгІай гІишлошъеча управлене цІенош деча комбината комплексни бригада бригадира.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

гор. Грозный, 1985 шу, 12 август.

Нн. П. А. ВОЙЧЕНКОНА, А. С. ДРОБЯЗКОНА, В. П. ДУДКИНА, П. В. КОВАЛЕВНА Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота ярах дола Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Плана заданеши тІаийца социалистически декхараши кхоачашдеча доккхий производственни толамаш дахарахи общественни вахаре хьинаре дакъа лацарахи Нохч-ГІалгІай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла:

Войченко Павел Андреевича — «Чеченингушводстрой» гІишлошъяра управлене № 2 йолча дІа-юха лелача механизированни колонна бульдозера машиниста.

Дробязко Александр Семеновича — «Чечингколхозстрой» объединене Шелковской дІа-юха лела механизированни колонна столяра.

Дудкин Виктор Петровича — «Грозтрубопроводстрой» треста № 4 йолча механизаци управлене экскаватора машиниста.

Ковалев Петр Владимировича — «Грозгипросельхозстрой» инженерий тохкамий института отдела начальника.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

гор. Грозный, 1985 шу, 12 август.

КПСС XXVII съезда накъадолхаш

ТОЛАМЕ ЧАКХЪЯККХА ПЯТИЛЕТКА!

Социалистически яхьа оагIув

ТАРОНЕХ БИЗЗА ПАЙДА ЭЦА

ЭКОНОМИЧЕСКИ ОБЗОР

Цхьайтталагiа пятилетка чакхъяла тIа-тIа кIезигагIа ха юсаш латт, хIаьта республика промышленносто кхоачашъе еза планаши тIайица социалистически декхараши доккхий да. Из нийсденнад хьалхарча квартале тIехьа а юсаш, цхьайолча участкашта тIадиса хинна декхараш тIера дIадаха низ ца кхачарах, планагIа лаьрхIар де цар вIаштIехьа ца даларах.

Промышленни продукци маьхала яккхара шоллагIча ах шера план хьалхарча ах шерарчул 70 миллион сом гаргга е 7 процент дукхагIа я. ОвсарегIа къахьега деза «Грознефтеоргсинтез» производственни объединенена чуйоагIача заводий коллективаша, цар хьалхарча ах шерарчул 50 миллион сома дукхагIа я шоллагIча ах шера кхоачашъе еза план.

Индустре болхлой таронаш йий-теш укх шереи бIарччача пятилеткаи планаш толаме кхоачашъе? Хоадам боллаш я! Цунна тешал деш я дукхача коллективай опыт, цар пайда ийбу шоай таронех, гIулакхаца чакхдоах производствана интенсификаци яр, дукхагIеи дикагIеи хулийт арахеца продукци.

ДIабахача ворхI бетта хьаяь продукци соахка цу юкъа арахийцачунца нийсийча дукхагIа хиннай «Промавтоматика» НПО опытни заводе — 19 процент, Карабулакски химически реагентий заводе — 13, ГI. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент» заводе — 11, «Красный молот» заводе — 9, дулха комбинате — 16 процент. Уж санна масалаш кIезига дац.

Планировании ярai доал дарaи балха тIа шерагIа бокъонаш еннача экономически эксперимента хьалашка вайцига болх беш я цхьа объединении кхо предприятии. Белгалдаккха дезаш да, цу производствай керттера экономически хьокхамаш бIарччача промышленноста балха итогел дикка лакхагIа хилар. Продукци маьхала яккхара хьалхарча ах шера план цар кхоачашъяьй 100,8 процент, соахка цу юкъа хинначунца нийсйича арахеца товарни продукци 8,9 процент дегIаенай, дукха дикагIа а хиннай из, кхыча технико - экономически хьокхамий планаш а кхоачашъяьй.

Из иштта дале а, дуккха производственни коллективаш дIабахача ворхI бетта боаггIача боарамагIа болх беш хиннаяц, планови заданеш кхоачашъяра тIехьайисай. Арахеца езаш хиннача продукцех дикка дукха яр дIа ца луш йисай ворхI бетта «Грознефтеоргсинтез» производственни объединене, «Пищемаш», «Трансмаш», цементни, «Ачалуки» яха минеральни хий деча заводашка, кога гIирс беча фабрике, швейни производственни объединене, минместпрома прядильно - ткацки объединене, художественни промыслай объединене коллективаш, кхыяраш.

Тайп - тайпара бахьанаш нийсдаларах халкъа боахамага дIа ца кхоачаш йисай цхьа миллион гаргга сома маьха мебель, 9,6 миллион етта кирпишк, 2 эзар кубически метр вIашагIхетта аьшкбетона конструкцеши оатхалаши, 56 эзар тонн цемент, 84 эзар чухьнахьа дувхаду, 8 эзар тIехнахьа дувхаду пазата баракъаш, дукха хIама ца эшшаш цхьа миллион сома маьха швейни изделеш, 121 эзар пара кога гIирс, 161 эзар тонн мерзача шурий продукци.

ХIанз корта бохабеча маларашцеи алкоголизмацеи вай цIенхаштта къовсам лоаттабеча хана кIезига лоархIам болаш гIулакх дац корта бохабеш доаца малараши минеральни хиши дукхагIа арахецилга. Цхьабакъда, уж арахецара ворхI бетта план 89 процент мара кхоачашъяьяц. Торговле дIа ца кхоачаш дисал 37 эзар дал корта бохабеш доаца маларам, 1,2 миллион шуша минеральни хий. Из продукци арахецача цу предприятей кулгалхойи специалистийи из санна йола позици кхетае хала да, дIахо йодача хана из гIулакх ла йиш йоацаш да.

Дуккхача предприятеша кхоачашъяьяц халкъа эша товараш арахецара план а. Ерригa республика хьайийцача уж товараш хьадара план 96 процент мара кхоачашъяьяц, хIаьта соахка цу юкъа арахийцарел кIезигагIа а хиннад уж товараш.

Дукха декхар тIадисад цу товарий керттерча поставщикашта — радиотехнически завода (план кхоачашъяьй 92 процент, хIаьта соахкарчул арахепа товараш 17 процент кIезигденнад). Грозненски кога гIирс беча фабрика (план кхоачашъяьй 85 процент). Назрановски трикотажни фабрика — 98, швейни производственни объединене — 97, «Чечингконсервпром» производственни объединене — 92 процент. Цул совгIа халкъа эшаш дола дукха товараш дIа ца а долхаш складашка дадаш да.

ПАРТЕ XXVI съездо, цул тIехьагIа хиннача КПСС ЦК Пленумаша тIайица йола социально - экономически программа толаме кхоачашъяра лоархIаме моттиг дIалоац къахьегама овсарле лакхъяро, дикагIйола опыт юкъейоаларо. Республикерча производственни коллективай йу даькъе йоккхий таронаш я. Дуккхачар дика толамаш даьхад къахьегама овсарле лакхъяра лелаьча яхье. Масала, ворхI бетта план тIехкхоачашъяьй Карабулакски химически реагентий, Грозненски ремонтно-механически, «Промавтоматика» НПО опытни, «Оргтехника» ПО «Электроприбор», «Союзавтоматстром» ВНПО опытно - экспериментальни, Гудермесски медицински инструментий заводий, «Аргунводпром» объединене коллективаша, кхычар. Цу а кхы цхьайолча предприятешка а къахьегама овсарле лакхъяларца цхьана дегIанхар арахеца продукци а.

Халахете а йолаш я тIехьаюса участкаш, цехаш, производстваш, кхыметтел предприятеш. Къахьегама овсарле лакхъяра ворхI бетта задани кхоачашъяьяц «Грознефтеоргсинтез» производственни объединене, «Пищемаш», «Электроинструмент», «Трансмаш», биохимически заводий, 31 предприяте коллективаша е хIара пхелагIчо.

1984 шера ворхI бетта хиначул хIара болхлочоа дIалаьрхIача арахеца продукци кIезигъеннай электромеханически заводе, биохимически, Грозненски аьшкбетона конструкцей заводашка, кога гIирс бечеи кондитерскии фабрикашка, прядильно - ткацки объединене, Малгобекски маькх еча заводе.

Республика промышленность бIарчча хьайийцача поставкаш яра план кхоачашъяьй 96 процент, потребителашта дIа ца йохьийташ йисай 42 миллион сома маьха продукци. Цунах «Грознефтеоргсинтез» объединенена кхоач 22 миллион сома маьха яр, «Консервпром» объединенена — 5,2 миллион, швейни производственни объединенена — 2,1 миллион сом, иштта кхы дI. Хаттар хьалхашка отт укхаза: цу предприятейи объединенейи кулгалхой а специалисташ а маца юхаметтаоттае лерхIаш ба ца еш йиса поставкаш.

Iилман - технически прогресс яра дешашта хетаьча КПСС ЦК совещане белгалдаьккхар общества материально - технически база дикагIча оагIорахьа хувцара производствана шерра реконструкци е езаш хилар. Дукхача коллективай опыто хьахьокх керда хьалъеча гIишлоша лучул реконструкци еча дIаяхийтача капитальни вложенех шозза дукхагIа пайда лулга.

Республике дикка дукхагIа да реконструкци яргеи кердача техникаца Iалашъяргеи дIаухийташ дар. Из хиннад 33 миллион сом, 1984 шера хьалхарча ах шера 26 миллион сом мара ца хиннача.

Дуккхача объединеншкеи предприятешкеи аханел дукхагIа йола капитальни вложенеш е ерригаш а хIана яц аьнна яраш хIанз хьежаю реконструкци яраи керда техника Iалашъяраи. Иштта болх бу «Аргунводпром», «Оргтехника» объединеней, «Красный молот», «Трансмаш», «Пищемаш», «Электроинструмент» заводий, кхы дуккхачар коллективаша. Цхьабакъда, кIезига средстваш дIаухийт реконструкци яраи керда техника Iалашъяраи «Севкавнефтегазпереработка» объединене, цементни заводе, «Чеченингушвино» объединене, цхьайолча кхыча предприятешка.

ХIара производственни коллективана хьатIаэттай 1985 шереи бIарччача пятилеткаи планаш толаме кхоачашъяра къовсам лоаттабеза ха. ТIа-тIа шерагIа яржаш латт социалистически яхь. ХIара производственника декхар да кердача толамашца Даьхе гIад а юташ, КПСС XXVII съезда сийленца накъавахар.

Болхлочун уйлаш

Хувцалуш хIама дац

«Бетташ, бетташ кхера а баттI», яхаш да халкъа кица. Кхера-м баттIа хургба, бакъда, мел дувцарах, кадарах цIаккха а бокъалгахьа доалаш дац тха гIулакхаш-м. Бахьанаш малагIаш да. Уж зIамига а доккха а шортта да. Сайна хетачох керттерчарех дувца хьожаргья со.

Хьалхардар: бизза шин бутт баьннаб оаха дийнахьа шин кхаь сахьатал дукхагIа болх ца бу. Юхейиса ха дахар-деиар дувцаш йоаккх оаха, ворхI-бархI саго. Iуйрийна участка мастера С. Дидигова команда лу хIанзарчоа ши-кхо машина хиллал маркхал хьабе, аьле. Хьабу оаха маркхал. Цхьан-шин сахьата болх а бий юха а ши кхо сахьат доаккх хайша дагIаш. Балха ди йисгедоалача хана дIаьхха маркхал эшаш моттиг нийслу, цудухьа сайрийна 8 — 9 сахьат даллалца болх бе безаш хул хIаьта цхьадолча деношка сайранга долх хIама ца деш. Из производствана санна тха алапена а Iатк. Дуккхаза а аьннад оаха тхоай кулгалхошка, нагахьа санна, кхы болх укх участке беце, кхычахьа дIа хьожаде тхо, кхы мел дар дIадаьккхача хIама ца деш вагIа а кIорда ма дой. Бакъда, тха къамаьлага лерг хьокхаш вац саг.

«КПСС XXVII съезда — хьцнареча къахьегама 27 декада!» аьнна тIаяздаь лозунг доалл тха бытовкана хьалхашка. Оаха дика кхетабу цун чулоацам, бакъда цо дIадехараш оаха бIоалагIа дакъа а кхоачаш ца делга дагадехача къамарге шод увтт халахеташ. ДIауйлаел оаш, малагIча социалистически яхьах, малагIча толамех доккхал де йиш йолаш да тхо? Новкъа дацар цкъа-шозза яхар санна нийслу хIама из даларе, хадданза дукхача шерашка иштта хьадоагIа из гIулакх. Бутт, квартал чакхъяла кIезига ха эшачи хана гIаддолх тхо. ХIана аьлча, болх боацаш дагIа йиш хилац. Из е вож объект эксплуатаце дIаяла еза ха гарга ме гIорт ца эша сухал ю. Цудухьа дукхагIа бола маркхал дика хилац. Ховш ма дий, сиха даь хIама атта дика ца хулга. Нистебоал бутт, квартал юха а сатем отт. Дагара лехача цхьаь-цаI кулгалхо коравоагIаргвац ший балха моттиге. Совещане, заседане, управлене, объединене бахе хул уж. ТIаккха балхаца дувзаденна моллагIа хIама нийсделча дукха ха йов из къоаста ца деш. Цу даькъе эшар да хIара дийнахьа кхоачам хиллал болх хургболаш гIулакх вIаштIехьдаккхар. ХIара объекте мел маркхал, бетон эшаргья хьалхе а ховш хуле тхо болх боацаш а дусаргдац, предприятена зе а хургдац.

ШоллагIдар: Iалальмате дукха кулг-кара де дезаш балхаш да тхо долча. Механизмаш йоацаш дац из. Уж-м тиша яле а йолаш я. Хьаэцаргья вай, масала, кIир кIоагIа чура хьалъаразцаш йола подъемник. Цо цхьан дийнахьа болх бича, кхаь дийнахьа «салоI». КIезигагIа дале итт шу хургда тха моториста Аушева цунца бала увза. Кердаяр хургья, аьле, дIавода механик.

Ши кIира даьннад Сагов Адам прораб волча участке болх ца беш компрессор латта. Эшар отбойни жIов мара яц, хIаьта из бахьан долаш шийла гудар а хинна латт йоккха компрессор. ТIаккха болхлоша жIовнаш бе йохк...

Нагахьа санна хIара саго, болхлочунгара ваьнна кулгалхочунга кхаччалца, ший де дезар дой, «объективни» бахьанаш ца лехе болх лертгIа дIагIоргба. Из да эггара хьалха эшаш дар. ЗIамига механизаци юкъейоалаярца дIадоладе деза тха балха тIара кхоачамбоацараш дIадоахилга. ХIаьта хIанзарчоа тха инструменташ болчакхаш, белаш, бахьаш да.

Тха участке мел йола электрощитокаш цхьаккха тайпа ногIараш тIадоацаш водачунвоагIачун кулг кхета йиш йолаш я. Оаха хIама дуача бытовка чу розетка а йоацаш чIормадаьнна тока саьргаш да. Цаховш а царех дIахьокхавелча доккха хатар хила тарлу. Из сурт хIара дийнахьа бIаргагу тха мастера Дидигов Саварбика.

КхоалагIдар: шоаттденошка болх байт тхога. Хьажал, вокха деношка хьаде хIама доацаш дагIа, тIаккха, бокъала шоаттдийнахьа шо хьадоагIаре чIоагIа гIулакх хулар оал тха хьакимаша. Тхо хьабе болх хургба мотташ хьадоагIа. ТIаккха... ХIама ца деш дагIа.

Иштта хул кертера дар коге доаладе саг ца хилча.

Д. БУЛГУЧЕВА.
Назранерча № 432 йолча ПМК болхло, къахьегама ветеран.

Агитбригада-кхашка

ДЕКХАР ДОВЗАШ ХИЛЧА

— ХIанз кхашкара балхаш сихденнача хана, фу деш да шо ахархой культурни хьашташ кхоачашдара? — хетт аз Назрановски района культура отдела заведующега Аушев Мувсайга.

— Из болх дикагIа дIабахьара района юрташкарча клубни учрежденешка болх беш я 11 агитбригада. Царна юкъе дика болх беш я Пхьилекъонгий-Юртара, Яндарера агитбригадаш. Уж каст-каста хул фермашка, кхашкарча бригадашка. Цул совгIа, районни культура ЦIагIа вIашагIъелла агитпоезд а я фермашка а кхашка а болх беш болча наьха культурни хьашташ кхоачашдеш. Самодеятельни артисташа дукха къахьийгад шоай керда программа кийчъеш. Цар балха девиз я: «XXVII съезда — хьинареча къахьегама 27 декада!» яхаш.

Из болх дика дIабахьара дукха къахьийгад Нохч-ГIалгIай АССР культура заслуженни болхлочо Медов Мустафас. Цо кийчъяьй керда вокальни группа. Иштта лоархIам болаш я цо ше кийчъяь интермедеш, кхыдола сакъердаме дувцараш.

Дуккхача хана дензэ дика болх беш хьайоагIа «Асса» яха ансамбль. Цунна кулгалдеш ва Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни артист Могушков Ахьмад. Ший низ, хьинар кхо ца деш къахьег цо кагирхошта тайп-тайпара халхараш Iомадеш.

Укх деношка «Назрановский» совхоза Барсукински отделене хилар со. Цу сайрийна кхай тIа кхаьчар районни культура ЦIен агитпоезд. Концерт хилалехьа Аушев Мувсас атеистически темах лекци йийшар.

Цул тIехьагIа Медов Мустафас, Цечоева Хьавас дика къахьийгача механизатораш та хетадаь иллеш аьлар. «Асса» яхача ансамбла доакъошхоша тайп-тайпара халхараш гойтар.

Иштта къахьегамхой культурни хьашташ кхоачашдеш массехаза хиннай из агитпоезд «Назрановский» совхоза Наьсар-Кертерча отделене, «Маяк» яхача совхозе, совхоз-техникума отделенешка, бригадашка.

А. САГОВ.

СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химзавода цехашта юкъерча яхье хьалха латтарех я № 131 йолча цеха коллектив. Башха-дика толамаш доахаш хиларца цехерча болхлоша вIоагIа лоархIаши сийдеши ва аппаратчик, къахьегама ветеран Цоев Iаднан Хамиевич. Профессионально - технически училище а яьккха, из цига балха вена 25 шу дизад. Цу шерашка йоккха опыт Iоаяьй цо ший балха тIа. Эггара лакхагIа квалификаци йола специалист лоархIаш ва из. Ший опыт дог раьза долаш дIа а йовзийташ, цо хьалкхебаь химикаш дукха ба укхаза.

СУРТА ТIА: аппаратчик I. Цоев.

С. ХУГАЕВА сурт.

Коммунистий хьалхленца

Ховш да, деррига а нахах тийша долга. Из дика кхетадеча «Алханчуртский» совхозе хьалхе а уйла йир ялат сиха а ца дойташ а чуэцара, балхацара наьха безам совбаккхара де аьачуп. Уж дешаш дийцар парткома заседане а болхлой юкъарча собране а. Механизатораште моральнии материальнии ноощренеш яра лаьрххIа услове тIайицар.

Совхозе вIашагIъеллар чуэцара-транспортни ши отряд. Цар декхар дар кхаьчкхаьчачара мукх, кен, кIа хьанхар, ардар, токашка из дIакхахьар. Из гIулакх ший теркама кIалара далийтанзар совхоза партийни комитета, профсоюзни комсомольскии организацеша. Боахамерча 67 коммунистех 43 саг вар цу отрядашка, хIаранена хьалхашка оттадаь хаьдда декхар а долаш. Нахаца бу кхетама болх дикагIа лелабара совхозе вIашагIъеллар парткома членаш А. Аушев, М. Чумаков, Р. Добриев, халкъа тIахьожама керттерча группа председатель М. Дарсигов, совхоза комсомольски организаце секретарь Р. Цечоева чубоагIа рейдови бригада. Кхашкара балхаш миштa лел хьожар из, нийслу кхоачамбоацараш дIадахара гIо дора, ялат чуэцаш боахкача механизаторий хьашташ дикагIа вIаштIехьдоахар.

Дика лоархIаьй бригада коллектив атта доацача ший декхарех. Комбайнераштеи цар гIончаштеи мах боацаш чам бола даа хIама лоаттадьд, хIаьта вокх механизатораштa из лу ах маьхах. Отрядаца лелаш ший столови я. СалоIача юкъа наьха хьашташ кхоачашдеш я комсомолец Хамхоев Iадлал-Мажит кулгалхо вола автоклуб. Цига Iалашъяьй мел эша гойтара агитаци, нахаца беседаш ю, лекцеш еш, политически информацеш ю. Цу гIулакха парткомо оарцагIбаьхаб агитатораши политинформатораши. ВерригIаш а 13 саг ва уж, дукхагIбараш парте членаш а болаш. Наха безаме хеташ, чулоацам кIоарга болаш къамаьлаш ду Чапанов Хьасана, Джанхотов Бек-хана, Кузьгов Ахьмада, Цечоева Раяс, Барахоева Амината, Льяноева Фатимас, кхычар.

Отряда вагончика чу хоза кийчъяь я цIе уголок, социалистически яхьа экран. ХIара дийнахьа арахец белгалбаьннараш бувцаш йола листокаш-молнеш, «Комсомольски прожектора» рейдаш тIайола пенгазеташ. Кхай тIа болх беш я виъ сагах латта депутатски группа, цунна юкъебоагIа Малгобекски городской а районни а Советий депутаташ Султыгова Лейла, Льянова Фатима, кхыбараш.

Кхашкара хьувкъам чуэцача лоаттаеча социалистически яхьа идеологически Iалашо еш я коммунистий группа. Цуи членаша хIара дийнахьа кхай тIа чакхйоах планеркаш, итогаш а еш хьалхабаьннараш белгалбоах, цар цIераш дIайовзийт наха, балха ха йистеяьлча котбаьнараштa тел вымпелаш, цIе байракхилгаш тел. Цу хана кхай тIа хьакхоач совхоза кассир, условешка хьежжа премеш дIаекъара ахча а дахьаш. Духхьал укх шин бетта премешта лаьрхIа болхлошта дIаденнад 3,5 эзар сом. Комбайнерашта юкъе дуккхаза котвийнав хIанзлехьа 400 совгIа тонн ка бола ялат аьрда вола комсомолец Гулиев Ислам, коммунисташ Амаханов Руслан, Цечоев Мувса. З. Киева юкъера лаьрхIача хIара гектара тIара аьрдал эггара дукхагIа ка бола ялат. Дукха тIехьабисабац царна З. Алиев, Т. Полонкоев, А-М. Цечоев, И. Полонкоев, кхыбараш.

Кхай тIа къахьегача наха ден итогаш дIайовзийтарал совгIа, юрта бахача наьха а теркам тIаозаргболаш совхоза контора коа урагIъухийт котбаьннарий сийна къахьегама сийлен байракх, лаьрххIа хьалтехача табличка тIа дIаязъяьй дикагIбарий цIераш.

Цу дерригне къаьгга хьахьокх кхашкара балхаш сихдара, наьха хьашташ дизза кхоачашдара, социалистически яхь шерагIа йоаржаяра совхоза партийни комитето, беррйгача коммунисташа дика Iалашо яьлга. Бакъда, фуннагIа дича а карагIдаьнадац царна дийнахьа цкъа мукъагIа кхай тIа автолавка ухаргйола гIулакх вIаштIехьдаккха. Тайп-тайпара бахьанаш духьал а тувсаш, цу хьакъехьа совхоза гIо даьдац Райпо кулгалхоша.

Малгобекски района боахамашта юкъе эггара дукхагIа ялаташ дIадув цу совхозе — 3520 гектар. ХIанз деррига ка бола ялат чуийцад цига, 300 гектара тIа дIадийнад шозлагIа дув ялат, фуна лаьрхIа хьекхай 210 гектара тIара люцерна, аргIаш а даь дIаоттадаьд 2 эзар тонн ча. Мукъадаьнна лаьтта, из хул 2100 гектар, аьхад.

ХIанз доакъара лаьрхIа 585 гектара тIара хьажкIаш чуэца болабеннаб совхоза механизатораш. ХIанзлехьа 85 гектара тIара хьекхай уж.

Р. АУШЕВ.

ТХА СОВГIАТ

Тха ферме боккха теркам тIабохийт балхацара наьха моральнии материальнии безам совбаккхара. Доярката, скотникашта, Iаьсий леладерашта юкъе льржача социалистически яхьа итог хIара дийнахьа ю. Бетта котало яьккхача доярката, скотникашта, Iаьсий леладерашта санна, ахчан преми лу яхье хьалхара моттиг яьккхача хIара корпуса а. Из екъ хIара коллективе толам баккха доккхагIа даькъа юкъедихьачоа дукхагIа ахча а луш.

Хьайбаш леладечун ди хIара бетта кхоалагIча дийнахьа чакхдоакхх тха ферме. Собране массе хана хул совхоза директор Г. Жуков, профкома председатель М. Сулаев. Яхьа итог ярал совгIа, собране дувц болх лерттIа дIабахьа новкъарле ечох, гучайоах кхы а толашагIа къахьега йиш хулийта таронаш.

Белгалдаккха дезаш кхы а цхьа хIама да. Тха фермера доахан бруцеллез долаш да. Царгара яьккхача шурийна из дIаэцача заводашка пастеризаци ю. Из болх беча хана шурий хьоанал йолчул лохагIа увттаю. Цу гIулакхо зе ду тха боахама а хьайбаш леладерашта а. Из хIама ца хилийтара де дезачох дийцар шу долалуш ферме хиннача собране. Цига соцам баьбар шура чакхйоаккха пункт тхо долча хьае, аьнна. Из хьаеш ба «Сельхозтехника» ПМК-а болхлой. Цар дечоа тхо геттара раьза а да. Оборудованена монтаж а яь, хIанз электричество хьатIайоалаеш я Пауков Александра кулгалду бригада. Укх бетта барайтталагIча дийнахьа из болх чакхбаккха а пункт болх бе йолаялийта а дош деннад цун коллективо.

Балха хьалаш тоадара, социалистически яхь лелаяра а толашагIа бараш морально, материально белгалбахара а кулгалхоша еча йоакхонга хьежжа овсаре къа а хьег тха хьайбаш леладераша. ВорхI бетта хIара кхоабача Iаттагара 1560 килограмм шура яьккхай тха ферме. Из я соахка цу юкъа яьккха хинначул 180 килограмм дукхагIа. Цу гIулакхо вIаштIехьдалийтад Даьхейна ворхI бетта планал 320 центнер дукхагIа шура йоххa.

Дика деб доахан а. ХIанзле 269 Iасилг хьанъоастадаьд е ворхI бетта лийрхIачул 64 дукхагIа.

Хьинаре къахьег уж хьалхедеш, хIаьта дулха хьайбаш кхоабаш болх бечар а. ДоагIачул пхи тонн гаргга дукхагIа дулх тIакхетийтад цар.

Доакъара кхом бара, хьайбаш леладелга тоадара, шурий хьоанал алсамъяккхара чотагIа планагIа доагIачул 80 кепиг кIезигагIа да хIанз хIара бIаь центнер шура яккхарга дIадохийтар.

Цу толамашка кхача геттара доккха новкъостал дир тха ферма толашагIа болча доаркаша Майтукаева Асета, Исраилова Хазмана, Убиева Шовдане, Iаьсий леладераша Альбиева Бусане, Талхигова Яхийта, скотника Майрбеков Мусас, кхычар.

Доаркашта юкъе хIанзарчоа хьалха со я. ЦхьоалагIа август хьатIакхоачаш 2080 килограмм шура яьккхар аз хIара кхоабача Iаттагара. ХIаьта укх шера из цифра 3500 килограммага дIакхоачае дага я со. Иштта уйла йолаш я ворхI бетта хIара кхоабача Iаттагара 2015 килограмм яьккха Майтукаева Асет а.

Ший къахьегама толамаш КПСС XXVII съезда сийна хетаду тха коллективо.

Т. БИСАЕВА,
Ачхой-Мартановски района «Самашкинский» совхоза шоллагIча ферма йоккхагIйола доярка, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутат.

ДИКАЧА НАХАХ

ДОАГIАШ ДАЬ СИЙ

Яндаре юрта йистерча кхай тIара хьажкIаш бIаргаяйча цец ца воалаш нагахьа саг тIехвоалалац. Листа, хьу санна латт уж.

— Хозахетий? — хаттар дир сога Наьсарерча совхоз-техникума парткома секретара Бериханов Мухьмада, тхо цу кхай тIа даьккача хана. — Уж хьалкхеьар тха толашагIа вола механизатор Котиев Махьмада Дауд ва.

— Ала хIама дац. Дика къахьийгад укх шера Дауда ший новкъостащца: Мальсагов Хамборацa, ДаурбековгIар Йоакъапцеи Арсангирецеи, — тIатох боахама керттерча агронома Аушев Мухьмада. — Индустриальни хьисапе дIайийндаь а агротехника бокъонаша дIа ма деххара гIулакх даьндаь а иштта дика хиннай хьажкIаш.

...Атта хиннадац Котиев Дауда вахар. Ийс шу даьлча да а нана а доацаш висар. Дукха бераш доллаше даь вошас ше волча дIавигар. Кхойтта шу даьлча ши уст белар Дауда лаьтта оахача хана лехка. Цул тIехьагIа йол хьоккаш йолча косилка тIа болх бе бокъо елар. ТIаккха тракторни бригаде прицепщикалла балха вахар. Цига яйзар цунна техника. Механизатор хила лаьрхIар. Дагадехар чакх а даьккхар.

Ткъаь цхьайтта шу хьалха дар из. Цу хана денз дукха кхеьй хьажкIаш. Нагахьа мара шу хиннадац хIара гектара тIара 40 центнерал кIезигагIа фуалъяьха хьажкIаш цо чу ца эцаш.

Совхозе кIезига бац Дауда Iомабаь механизатораш. Цхьабакъда, шоаш ца кхеташ моттиг хилча цунгара гIо деха боагIа хIачэ а.

— Дика хьехам ца луш, эшаш моттиг хилча гIулакхаца гIо ца деш цхьаккха а витац цо, — иштта вувц шоай вокхагIвола новкъост механизатораша Кодзоев Башира, Даурбеков Адама, Горчханов Вахида, Эльмасов Руслана, Котиев Рамзана, кхычар.

Техникаца доттагIал тесса ба Дауда къонгаш а. ВокхагIвола Iийса 10 класс чакхъяьккхачул тIехьагIа ший даьца цхьана трактора тIа болх а бань, хIанз институте дешаш ва. Трактор а автомашина а лалла ховш ва Iалихан. ХIанзза мара школа яьккха воаццаше дика слесарь санна цIи хеза ва Мувса. Хийцца трактор лелаеш а из ехача тоае ховш а ва укх шера ворхIлагIча классе деша ваха веза Адам а. Техникаха кхеташ я хIанз ферме фуражиралла къахьегаш йола йоI — Зарема.

— ЦIагIа мел эшар да са дезала, — йоах Дауда. — Доахан, беш я тха. ЦIагIа совдаьннар, масала, шура, даьтта, дулх паччахьалкхенга дохк. Легковой машина а я тха.

ЦIена костюм а йийха шоай да кийчвелча хозахет бераштa. Къахьегама ЦIеча Байракха, Къахьегама Сийлен III-ча степана орденаш тIара, дукхача медалаш тIара бIарг тIерабаккхац цар. Котиев Дауда доагIаш денна совгIаташ да уж. Вахаре а балха тIа а цунна тара хила гIерт бераш а. Уж иштта хиларах царех доккхал деш ва да а.

— ДIадахача шера хьажкIаш дика хьувкъаярах Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Сийлен грамота елар сона, — йоах Котиев Дауда. — Цу гIулакхо декхарийла ву укх шера кхы а дикагIа болх бе. КПСС XXVII съезда сийна совгIат кийчдеш укх шера хIара гектара тIара 60 центнерал дукхагIа фуалъяьха хьажкIаш чуя дага ва со.

Е. ПРЕМЫСЛЕР.

ПАРТОРГАНИЗАЦЕШКА — ОТЧЕТАШИ ХОРЖАМАШИ

ДОАГIАР ХIАРАНЕГАРА ХЬАДЕХА

Малгобекерча бурув деттача балхий управленера РИТС-1 цхьоалагIа районни инженерно - технологически служба — кхо бIаь гаргга саг чувоагIаш йоккха коллектив я. Укхаза мехкдаьтта лехараштa хьалхашка латта чоалхане декхараш кхоачашдеча цехови партийни организаце хьалхленца хьинаре дакъа лоацаш хьайоагIа из. Еррыгача управлене тохача бурох 72 процент цунга кхоач.

РИТС-а цехови партийни организаце 56 коммунист ва. Царех дукха а дукхагIбараш эттара бехктокхамеча участкашка кьахьегаш ба. Цар хьалхленца чоалханеча хьалашка пачхахьалкхен планаши тIанйца социалистически декхараши толаме кхоачашдеш хьабоагIа РИТС-1 бурувдеттараш. «КПСС XXVII съезда — хьинареча къахьегама 27 декада!» яхача девизах социалистически яхье а баьнна дика толамаш доах лаьттан ченаш тохкараша пхьайтталагIа пятилетка йистейоалача укх шера а. Цу яхье эггара дукхагIа хьалхара моттигаш яьхай нн. Хадзиева, Суркова, Гупалова кулгалдеча бригадаша.

Карагlдаьннaчун критически мах беш, керттера теркам кхоачамбоацараштa, ца деш дисараштa, эггара хьалхарча даькъе коммунистий дисциплиней бехктокхами лакхбара тIаберзабеш чакхъяьлар укхаза цехови парторганизаце отчетно-хоржамий собрани. Иштта ира из дош оттонза даргдоаца керда бахьан долаш дар — дукхха коммунисташ хьа ца бахкарах, графиках пIаьраска дийнахьа сарахьа хила езаш хинна собрани ди тIехьа, Iуйрнйна марa хиланзар.

Коммунистий дисциплина чIоагIъелга, дерригнена хьалхара цар бехктокхам лакхбелга—керттера чулоацам из болаш яр партбюро балха отчетах цун секретара В. И. Комиссаровас яь доклад а собране коммунисташа даь къамаьлаш а.

Собране белгала ма даккхара, хьалхагIа а моттигаш хиннай кIезига коммунисташ болаш собранеш чакхйоахаш. КПСС Устава декхараш лерттIа кхоачашца деш бола парте членаш цIераш а йоахаш бийцар. Партбюрос ханнахьа уж партийни бехктокхаме ца эзалгах дийцар.

Парте Уставах хьадоагIача декхараштa юкъе да ханнахьа партийни взносаш дIаялар, шийна тIадилла общественни гIулакх дизза кхоачашдар. Биззача боараме уж ши декхар кхоачаш ца дераштa юкъе цIераш яьхар коммунистий нн. Эсмурзиева, Заикина, Колосовске, Изотьева, Хухрой, Исаева, Заева, кхычар.

Лаьттан ченаш техкарий балха Iалаьмате лоархIаме да технологически дисциплина чIоагIа лелаяр. Из мелъяларах доала зе доккха да. Собране ма аллара, 951 скважине лерттIа маркхал ца лелабарах инструмент дIалаьцай. Из бахьан долаш бурув тохаш дIадахийта дукха рузкъа зехьа а довш, скважине лерттIа маркхал Цу деша бехктокхаме ба бригадера коммунисташ, эггара хьалха буровой начальник I. Галаев а волаш. Бурув тоха, инструмент хадаш авари хиннай Харбижинерча № 17 йолча скважине а. Цу гIулакха бехке ба бурув тохараш П. Черников, Б. Калюшников, буровой мастер Ю. Бадалов. Цу тайпара хьовзамаш дIадахарга дIадахад 4000 сахьат, ца тохаш дисед 1200 метр бурув.

— Бурув деттара технологи хоадам боллаш лелае еза управлене инженерни служба, — аьлар бурувдеттачо П. А. Черникова. — Авари хилар кхерам болаш да скважинера гIулакх оаха яххашехьа, УБР инженерни а технологически а службаша тхона тIадиллар дIахо бурув тохилга. Скважине авари хилар. Бехказвалар духьа дац аз яхар. Болхлоша яхачунга ладувгIаш хила бeза лакхе латтараш а, хIана аьлча, бурув тохаш болхкараштa дикагIа хов цхьадола хIамаш. Устье вIашагIйоллара хьаьдда цхьа схема хила еза. Чоалханеча балхаштa волча инженера. ЦИТС-а начальника, керттерча инженера тайп-тайпара указанеш телаш цкъа даь балхаш юха хувца дезаш моттигаш дукха хул. ХIаьта из балха Iаткъ.

Бурувдеттараш лерттIа болх бара эшача инструментаца, материалашца, транспортаца, спецтехникаца Iалашбелга эсала леладеш хиларах, из цIенхаштта Iаткъаш хиларах дийцар коммунисташа В. Швецова. Н. Изотьева, буровой начальника М. Хадзиева. кхычар.

— ЧIоагIа балха хьовзам хул бригадашка эшача хана доагор, оборудоване хьекхалуча доакъошта хьанха дааьтта, фильтраш, турбаш, бульдозераш, кхыйола спецтехника ца хилар бахьан долаш, — йоахар цар. Iай шийлача хана электроэнерги ца тоъаш йIаьххача хана, кхыметтел массехк бетта болх ца беш лаьтта моттигаш я. Бурувдеттараштa гIошна йолча цехий болхлой, транспортиций бехктокхам лакхбе беза, дисциплина чIоагIъе еза. Цу дешай дукхагIа йоакхо е йоагIа цехови организаце партбюрос а УБР парткомо а. Массе а хана тIахьожам лоаттабе беза хIара даькъе планови дисциплина чIоагIъяра тIехьа, доагIар хьадеха деза из телхаерашкара.

ЧIоагIа новкъа долаш дийцар собране бIаьсти балха тIара дIабувлаш кхыча районашка доккхийча алапешта тIехьабаьнна дIа а ухаш, гурахьа хьа а ухаш лелача болхлоех. Царна моттиг хила ягIац бурув деттарий коллективе. уж ца хилча балха низкъала дале а. Цо а таро лургья балха а къахьегама а дисциплина чIоагIъяра, йоахар дукхача коммунисташа.

— Дисциплина телхаерашца къовсам лоаттабара, къахьегамхошта, къаьстта къонача болхлошта юкъе кхетама болх бара гIулакх эсала леладаьд цехови партийни организаце, белгалдаьккхар буровой начальника М. Гандалоева, кхыболча коммунисташа, — прогулаш яь дIабаьхараш юха балха хьайбелга цIендаь, дIадаккха деза УБР кулгалхоша.

Дуккхача коммунисташа дог лазаш дийцар соахка Iай хийн йIовхали ца тоъарах хиннача халонех. Уж гIалаташ укх шера ца хилийтара ханнахьен цIенхаштта Iоакхо е еза РИТС-а, УБР кулгалхоша.

— Управленерча комсомольски организацей болх тоабара кIезига йоакхо ю цехови а юххьанцарча а партийни организацеша, — аьлар 20-ча буровой электромонтера А. Тебоева. — РИТС-е болх бераштa юкъе 180 къона болхло ва. Шоай лоIаме бита ба уж. Кхыметтел собране комсомольцаш вIашагIтоха а магац тхона. Кхаь республике дIа-хьа яьржа я бурув деттараша болх бу моттигаш. Собране уж хьабоалабе транспорт Iалашъеча новкъостал эш тхона. Цхьабакъда тхона из гуш дац. КПСС члений мугIарашка отта кагирхой кийчбелга а геттара эсала леладу.

Собране белгал ма даккхара, бIарчча хьанйцача, шийна хьалхашка латта декхараш толаме кхоачашдеш, кхотаенна дика коллектив я М. А. Хадзиева кулгалдеча бригадера яр. Укхаза а нийсъеннай корта бохо малар маларах дисциплина гIожа толхаеш моттиг. «Цо тешал ду цу коллективе кхетама болх боагIача боараме беш ца хилара.»

Цу балха опыт гаьна ваха ца везаш я, дийцар собране. Болхлой дукха дIабувлаш, дисциплина лоха йолаш яр Харбижинерча 16-ча скважинера бурув тоха бригада. цунна кулгалде Чилиев Iалихан венача хана. Лоацача хана укхаза дисциплина чIоагIъе, хIара коммуниста, хIара болхлочун бехктокхам лакхбе вIаштIехьдаьлар кердача кулгалхочун. ХIанз кхотаенна, хьалхашка латтача декхарех толаме лоархIаеш, яхье хьалха латташ я из коллектив.

РИТС-е болх беш я инженерий, техникий. лакха говзал йолча бурувдеттарий, кхыча болхлой йоккха отряд. Iилман-технически прогресс сихъяра творчески къахьега декхарийла уж хиларах дийцар собране цIенхаштта. Докладчика а къамаьлаш даьраша а ма аллара, из болх тахан арча декхарашка хьежжа бара де дезараш дукха да. Соахкарчул эсалагIа лел рационализаторий болх. керда техникей технологии юкъейоалаелга.

Уж кхоачамбоацараши гIалаташи децаре, белгалдаьккхар собране, дукха дикагIа хила йиш яр бурувдеттарий гIулакхаш. Бакъда, хIанз укх сахьате доккхал де йиш йолаш дукха хIама дац. ХIана аьлча тахханалца туха кIалхарча юра тIоанашка кхача мегадац. пхи шу хьалха из декхар кхоачашде дош денна хиннадале а. Соахка укх хана техачул 20 процент кIезигагIа бурув техад укх шера. ЭсалагIа да кхы цхьадола хьокхамаш а.

Белгалдаьха кхоачамбоацараш дIадахара, дисциплина чIоагIъяра, бехктокхам лакхбара, таронехи кхоачамехи биззагIа пайда эцара, КПСС XXVII съезда сийленца накъабахара, эша гIулакхаш белгалдоахаш соцам тIаийцар собране.

Собране балха дакъа лоацаш а къамаьл деш а хилар КПСС Нохч-ГIалгIай обкома секретарь З. А. Яндиева.

А. БАСИЕВ.

Оаха яздаьчун лерагIа

«ЯЬССА КХЕСТ ЧАРХАШ»

Из корта а болаш статья араьлар «Сердало» газета тIа укх шера 2 июле. Цу тIа дувцар «Экажевский» совхозерча машинно-тракторни парках рационально пайда ца эцилга, мовхьаш кхухьаш йола йоккхий машинаш бригадираш, агрономаш, механикаш, кхыбола специалисташ тIа а хайше, гIулакх долча а доацача а хеххилга.

Статья тIа дувцар бакъда, яхаш хоам бу КПСС Назрановски райкома хьалхарча секретара А. Мякиева. «Яьсса кхест чархаш» яха корреспонденци йийцай «Экажевский» совхоза партийни бюро шерра заседани а яь. Укхаза цIенхаштта партийни мах баьб совхоза инженерни службас а планови отдело а беча балха. Белгалдаьха кхоачамбоацараш дIадахара ходам болаш мероприятеш оттаьй.

Служебни йолаш санна хьалха лелаяь автомашинаш тIанз производственни бригадашта дIаеннай; деза доаца мовхьаш дIа-са кхахьара. ХIара производственни единица лимиташ оттаьй автомобилаши трактораши лелаеш а царна ремонт еш а дIадохнiтаргдолчун. Технико беча балха, из лине тIа араллара. дIаоттаяра дукхагIа тIахьожам лоаттабу.

Инженерни служба болх эсала вIаштIехьбаккхарах, ше кулгалдеча нахагара доагIар хьа а дехаш, тIахьожам ца лоаттабарах совхоза керттерча инженера. КПСС члена А. У. Гагиевна цIенхаштта партийни бехк баьб, совхоза директора тIадиллад дIахо цу балха тIа из хилара дош къоастаделга.

Совхоза автотранспортни парко рационально болх бара тIахьожам лоаттабу КПСС районни комитето».

ПИСЬМО КЕПАТЕХА ДЕЦЕ А

Малгобекски районерча «Алханчуртский» совхоза болхлочунгара Озиева Iайшатагара каьхат денадар редакце. Из леткъар соахка мара балха ца венача шофера Чапанов Исроапала дIахьожаьй шийна йоагIа квартира, яхаш. Са диъ бер а да, совхозе аз болх бу ер диъ лагIа шу а да, яздора юрта Совета депутата Озиевас.

Из дош къоастадар оаха дийхар совхоза дирекцега, общественни организацешка. Цар укх тайпара жоп деннад редакцега: укх шера цхьоалагIча нюле хиннача профкома заседане (протокол № 6) Чапанов Исроапала хьакхехьа хинна решени хувца а хувцаш, квартира Озиева Iайшата дIахьожаьй».

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

Тахан — японски гIаьрахоех Корея мукъаьлккха — 40 шу дуз

Даймехка машинаш хьаелга вIаштIехьданнхар — Корея халкъа экономика дегIайоалаеш лоархIамеча карагIдаьнарех цаI да. Технически прогрессен халкъа боахама дерригa доакъош эргадахарен лард хиннай цох.

Из дакъа дегIадоаладара чIоагIа теркам тIабохийт. Укх тIеххьарча шерашка хьалъяьй массехк йоккха предприяти. Ренсенски а Пукчжунски а машинаш еча; Кусонски а Хичхонски а станокаш еча, кхыча заводаша арахец рудникашта, шахташта, химе предприятешта йола комплексни оборудовани, металл теда станокаш, кемай двигателаш, генератораш, турбинаш.

СУРТА ТIА: Хичхонски станокаш еча завода цехе.

ЦТАК-а сурт — ТАСС.

СИЙ ДОЛА ШЕРАШ

Кон Дин Тхэ, КНДР Административни Совета Премьера заместитель

Тахан Корейски Халкъа-Демократически Республика торжественно дезду даьхе мукъаяьккха 40 шу дизар. 1945 шера 15 августе Корея Японски колониальни Iазапах мукъаликхар — тха халкъо турпалча Советски Эскарца цхьана баьккха сийлахь-боккха толам. Кореяи Советски Союзеи халкъий тIема доттагIалеи вошалеи сом ба.

— Тха халкъа дага латт Корея мукъайоаккхаш хиннача тIемашка советски салташта карагIдаьнна цIаккха сийле йоврги́оаца денале гIулакхаш. Дунен шоллагIча тIема шерашка гитлеровски фашизмана духьаларча тIема керттера дукъ дIадихьача Советски Союзо, беррига низ дIалуш духьала этта дIабаьхаб фашистски гIаьрахой Европе, тIом хьоабабб Японеца, эшаяьй японски империализм, цIий Iодохийташ новкъостал даьд тха халкъа даьхе юхаматтаоттае.

Советски Эскара бIаьш эпсарашеи салташеи шоай вахар дIаденнад Корея кортамукъаленна тIехьарча къовсама. Цар цIий Iодахад Корейски лаьтта. Советски бIухой денале гIулакхаш даим дагадохийташ хургья Пхеньяне Моранбон оалача лоама тIара мохк мукъабаккхара йола монумент.

15 августе Корея мукъаяккхар — тха мехка истори а тха халкъа кхел а овлангара денз хийца, суверенитета, ший лоIаме хилара, социализмана тIехьа тха халкъо лоаттабеча къовсаме керда эпоха дIайолаяь исторически событи я.

ТIехьабиса колониальноахфеодальни мохк хиннаб Корея мукъаяккхалехьа. Цхьаккха бокъо йоацаш лаьй хьисапе даьхад халкъ, хIаьта экономика хиннай геттара лохача боараме. Корея геттара тIехьайисаяр хIанзарча цивилизацена — цхьаккха вуз хиннац, дуккха дукхагIбола нах дешар-йоазув ца ховш хиннаб.

Даьхе мукъаяккхар бахьан долаш, дукха хIама ца эшаш ахбIаь шера хинна японски милитаризма доал дIа а даьккха, боккъонцара мехка да а хинна дIаэттад тха халкъ. Пхи эзар шера истори йола Корея зиза доаккхаш тоаллара наькъа тIа яьннай.

Даьхе мукъайоаккхашехьа вIашагIъеллай Корея Къахьегама парти — революце штаб, дIаоттадаьд халкъа Iаьдал, чIоагIденнад халкъа герзашцара низаш. Цу ларда тIа толаме кхоачашдаьд халкъа-демократически революце декхараш, царна юкъе лаьттан реформа а промышленни предприятей национализаци а йолаш.

Цхьабакъда тха халкъа машарера къахьегам ханна юкъагIа баьккхабар. 1950 шера 25 июне американски империалисташеи цар хуллашеи тIом хьоабаьбар Корейски Халкъа-Демократически Республика йохае лаьрхIа.

Кхаь шера американски империалисташтa - агрессорашта духьала хиннача Даймехка тIем тIа. партена гонахьа айхха кхотаденнача тха халкъо турпала тIом а бир. 1953 шера 27 июле исторически толам а баьккхар.

ТIом дIабаьнначул тIехьагIа лоацача хана юхаметтаоттайир йохаь экономика, йистедаьккхар производственни отношенеш эргайоахилга. Низ бола социалистически индустриальни пачхьалкхе хинна дIаэттай Корея. Корейски лаьтта хьалъяьй массе а оагIорахьа дегIаена, эггара кердагIча техникаца Iалашъяь низ бола къаман экономика. белггала лакхъеннай промышленни производство. 1946 шерацa нийсйича 400-зза дегIаенай промышленноста валсви продукци. ялат кхеделга — 1946 шера 1,9 миллион тонн хиннaчара. 1984 шера 10 миллион тоннага дIакхаьчад.

Iалаьмате доккхий хувцамаш хиннад культура даькъе. Тахан Корее болх беш я 216 вуз, царна юкъе я Ким Ир Сена цIерагIара Университет, Ким Хен Чжика цIерагIара педагогически институт, Ким Чака цIерагIара Политехнически институт, 500-нега дIакхаьчай техникумаш. Къаман интеллигенце йоккха арми кийчъяьй. Мукъабаьккхача хана тха мехка итташ технически болхлойи специалисташи мара бацар, хIаьта хIанз уж ба 1.25 миллион саг. Цу тайппара диза къоастадаьд къаман кадраш кийчъяра декхар.

Халкъа Iаьдало ма могга йоакхо ю къахьегамхой унахцIено лораяра гIулакхa. 1945 шера хиннарел 50-зза дукхагIа дарбана учреждениеш я республике. ХIанз мехка болх беш я 10 эзар гаргга больницаш, поликлиникаш, амбулатореш, дарбана пункташ. Къахьегамхой унахцIено чIоагIъяра лаьрхIа я 120 санатореши курорташи. УнахцIено лораелга дегIадоаладар бахьан долаш юкъера лаьрхIача сага ха лакхъеннай 36 шу, хIанз 74 шерага дIа а кхаьчай. ХIара шера дукхагIа хул бIаь шу далар дездаврий мугIараш.

Халкъа хьал-таро цахалдаш дегIайоалаяра йоакхо елга Корея Къахьегама партеи республика правительствай балха эггара лакхера принцип я. Вахара хьала боарам лакхбара укх тIеххьарча шерашка чаккдаьхад цхьадола гIулакхаш. Масала, лохдаьд цхьадолча промышленни товарий махкаш, массе а хана лакдy алапеш. ХIара сага сина кхоачача къаман пайдан даькъа боарама дунен тIа хьалхарчарех цхьан моттиге латт КНДР. 1979 шера, масала, хIара сага сина кхаьча къаман пайдан дакъа 1920 доллар хиннал.

Шовзткъа шу дIадаьннад Советски Эскаро тха мохк Японски гIаьрахоех мукъабаьккхача денз. Из мах баь варгвоаца паргIато дIакхаьчаяц хIанз а дерригача корейски халкъага. 40 шу гаргга ВIашагIкхийттача Штаташа дIалаьца лелаю Къулбехьара Корея, цаI дола корейски къам «шин Кореячна» декъа гIерташ.

Корея Къахьегама партеи тха республика правительствои машара наькъаца мохк вIашагIтохар - Iалашдара наькъа тIа латт. ДIадахача шера, масала, тха партеи правительствай керда предложени оттаьй КНДР, США, Къулбехьарча Корея кхаь оагIонна юкъе переговораш ярах. Корейски ахгIайрен тIа кхохкам лаьгIбара, тIема кхерам дIабаккхара, цунца машара ларда тIа мохк вIашагIтохара эша хьалаш хьакхоллара лаьрхIа я из предложени. Укх шера КНДР-а дIайолаяьй Къулбаседеннеи Къулбехьеннеи юкъе парламентски переговораш яра инициатива.

КНДР арахьарча политика хьакъехьарча балха лоархIаме принцип лоархI Советски Союзацеи кхыча вежарашха долча мехкашцеи доттагIал, кхотадалар, цхьана гIулакхаш леладар дегIадоаладелга. Цо иштта хьинаре къахьег вIашагIкхетанза долча мехкашца, «кхоалагIча дунен» мехкашца, планета дерригача машар безача пачхахьалкхенашцеи халкъашцеи доттагIали кхоталалари чIоагIдара.

Тха республика тахан дипломатически гIулакхаш леладу 100 совгIа мехкашца. Тха халкъа даим дага латт къам мукъадаьккхар а гIончa а хинна йолча Советски Союза лоархIам, цунах цунна баркал а сал. вежарашха долча советски халкъеи советски эскара бIухойи боагIаш бола хам бу Корея мукъайоаккхачеи керда вахар хьалдечеи цIенача дег тIара новкъостал ларах. Тха халкъа чIоагIа лов КПСС XXVI съезда решенеш кхоачашъеча Советски халкъо керда доккхий толамаш дахар а, кердача къахьегама коталонашца парте XXVII съезда из накъадахар а.

(ЦТАК — АПН).

Пхеньян.

Партийни вахар: балха стиль

БЕХКТОКХАМ

— Сона хетачох, цхьаболча партийни болхлошта ца тоъар фуд аьлча, из да моттигашка уж кIезига хилар, цига нийсбелча а гIулакхага тIагIоллара хьажар. ХIаьта дукха каьхаташ Iоадеш йола кабинетни стиль дIаяккха яхаш вай парте укх тIеххьарча хана чIоагIа дIадехаш дале а вахаре из бокъонца Iалашде атта дац, — йоах «Грознефть» объединене парткома секретара заместитела Чапанов Лорса Ахьмада.

Цу хьакъехьа шоай объединене чуйоагIача предприятей кулгалхоех малагIаш белгалбоахаргбар Iа? — аьнна хаттар дича. «Хье язде дагахьа вале тхогара дIадолавала мара везац хьона» — тIатехар цо, безаме вела а венна. Из дашха доагIар тIехках деннача лазарах къаста чIоагIа низкъала да яхилга санна.

Самокритични хилар дика оамал яле а тхо вIаши довзача пхийттех шера аз зийнад моттийта леладу хIама ца дезаш, ше дIатIанйца гIулакх даим бокхача бехктокхамца кхоачашдеш вола из, сона хетачох, цу ширъяьннача балха практиках боклача хьалхарчарпа хила везачарех ва. Хьожаргда вай цун гIулакхашка, цо «ший балха тIа дукхагIа каралувцача формашкеи методашкеи.

Идеологически болхлошта Iалаьмате бокхача лоархIаме йола КПСС ЦК июньски (1983 шера) Пленум чакхъяьннача деношка, пропагандисташ, парторганизацей секретараши цар заместителаши гулбир объединене парткоме. Со а нийсвелар цига.

Царна эггара дукхагIа дагадоаллаш хиннар дар балхацара формализм, кампанейщина дIаяккханза ярг ца хилар. Цига даьча къамаьла боагIа лостам бала, балха мелача участкашта гулбеннарий уйлаш тIаоза карагIдаьлар Чапановна. Цар сиiнача предложенешта, замечанешта анализ еш кхетадир цо, массово - политически балха йола дуккха «готтига» моттигаш дIаяхара гIулакх хаьдда вIаштIехьдаьккхача а цIенхаштта тIахьожам оттабича а дукха хIама хувца карагIдаргдолга. Бакъда, кIезига яцар пайда эцанза йола таронаш а. Уж тахкара социологически тохкамаш чакхдаьхар. ТIеххьарча хана цхьаболча кулгалхоша мелбалийтабар шоай коллективашка беш бола кхетама болх, болаш бар цу даькъе ледарло гойтараш, ха тоъац, яхаш цох къехкараш. Кулгалхо ше кхетам балара балха юстара гIерташ хилча коллективерча кхыболча идеологически бIухоша а кулгаш Iохец, цунах догъэккх, тIаккха цо ше дика масал луш хилча уж а цу гIулакха чIоагIа тIакхувш хул.

Кхетам балара гIулакхах чамбенна, из декхар хьаькъале кхоачашдеш бола кулгалхой болаш бар, объединене. Царех цхьание Старогрозненски УБР начальника, коммуниста Лутовинов Юрий Александровича отчетага ладийгIача бакъахьа хургдар вай, аьнна парткоме хьалхадаьккхар Лорса Ахьмада. Иштт, цун балха опыт вIашагIа а теха, кхычарна пайда эцара могайир.

Цунца цхьана хьадийхар беррига боахама кулгалхой моллагIа цхьа идеологически декхар кхоачашдеш хулга. Царех 25 саг ва хIанз пропагандист волаш, 30 — парткомеи райкомеи докладчикаш. Бакъда, массане а цхьатарра бехктокхаме хеташ из декхар кхоачашделга Iалашдаьдац.

А. Л. Чапанов кIезига хиннавац Грозненски УТТ. Цу коллективера морально-психологически хьал хила ма доаггIара доацилга ховш дар, хIаьта керда кулгалхо В. А. Фабричный из тоадара хайра сагато ечоа тара вацар. Цун отчет ювцаш тIа-йиццача соцам тIа дIаяздир цун балха стили методаши во хилар, парторганизаце секретара В. Исаева кулгалхошкара цу даькъе доагIар хьа ца дехилга.

Цу тайппара ледарло гойтача кхыча кулгалхошца собеседованеш яьй.

Ховш ва парткома секретара заместитель дош мел ира дувцарах. дика решени тIаэцарах гIулакх доалаш доацилга. Дукха дика соцамаш каьхата тIа дус цул тIехьагIа боагIа тIахьожам ца оттабича, организаторски болх ца бича. Цу хьакъехьа хоадамболаши чIоагIа нийсеи аьннад КПСС ЦК апрельски (1985 ш.) Пленуме.. «цхьаккха партийни организаци, цхьаккха болхло тIахьожама кIал воацаш вита йиш яц». Цига-м болх ледара лелац, аьнна кхыметтел цхьан юкъа а коллектив теркал ца еш йитача гIулакх лорзагIдаьнна моттигаш кIезига хиннаяц.

«План кхоачашьярца дувзаденна дагадахка деза гIулакхаш шортта долаш ма-дий са, хIаьта акхар бахьар фу бала ба», ший дагахьа цу тайпара уйлаш ечоа тара хулар парткоме шийна безаме доаца хабар доладича Октябрьски УБР начальник Э. С. Басин. Цунна а парткома секретара Г. П. Куриковна а ши цу хьалха критика йора шоай базови училищаца лерттIа болх ца барах, экономически дешара кулгалдеш ца хиларах, халкъа дружина эсала хиларах.

Шоашта цкъа санна дуккхаза хьалхадаьхача цу лешай кулгалхой мишта йоакхо еш ба хьожаш хилар Чапанов. Цкъаза даим цаI дувцаш сов кордаваьвий - хьогI со, аьнна хеталора цунна шийна а, бакъда, тIахьожам лаьгI-м балийтанзар. Ше коллективе а ваха хьежар дружинана юкъевахийтар малав, цар гIулакхашта тIахьожам мишта лоаттабу.

ХIанз районе дикагIчарех лоархIаш я цар дружина, дIабахача бетта парткоме белгалдаьккхар УБР коллективо училищаца чIоагIа бувзам оттабаьлга, экономически дешар тоаденийлга. ХIаьта керттердар — цар кулгалхоша политически балхацара шоай уйлаш хийцалга, дувц Лорса Ахьмада.

МоллагIча кулгалхочун моральни сурт - сибат дуккхача даькъе тийша хул партийни организаце цунна еча влиянех. Нагахьа санна цун мела моттигаш, харц гIулакхаш къайлаккухьаш хуле из нйрчача ден тIа оттаргхиларах шеко яц. Цу хьакъехьа тхо дагадувлаш дагIаш хиниа цхьа белггалара хIама дагадехар цунна.

Массехк шу хьалха балхара дIаваьккхар Старогрозненски УГТ начальник хинна С. М. Манукян. Нахаца гIожа вар, дисциплина лоха яр, шийна болча аьттон балха декхарах пайда ийбеш вар. Украинера запрос ера цунна характеристика ехаш. Цар парторганизаце секретара Г. Чулковас кийчъяь из цхьаккха вIаштIехьа оамал йолаш хиннавац, яхаш геттара Iаьржвеш яр. Из ешаш вагIаш Чапановна дагадехар из хьаким балха тIара дIаваккхалехьа цо язъяь хиннар из чIоагIа хеставеш хинилга. Г. Чулковайца доагIа къамаьл дарах дитанзар из дош. Юххьанцарча парторганизацей секретараш аргIанара вIашагIтеха моттиг йолча а шоай пленуме а бе боагIа мах беш. цох лаьца дийцар цо. «Принципиальность хила еза вай яхарах далац гIулакх, иззамо йола а кхы тайпа а факташ нахал а йоахаш, партийни болхлой иштта хила хадданза Iомабеш ца хуле», — цу тайпара вывод йир цо цу деша маIан доашхаш.

ТIаккха вайна а вахаре кIезига нийслуш доацилга ховш ма дий иззаморг хьалхашка этIача, со заместитель мара вац. лакхе латтачарга дIахойтаргда, цар фу ду хьожаргва, таккхалча ваьгIача валаций со, яха уйлаш дагакхоабаш сатийна Iеш бараш а болга. Лорса Ахьмад царех воацилга дIахьокхара кхы а масал доаладергда.

Каст-каста тайп-тайпарча комиссешта юкъе дакъа лаца дезаш хул А. Л. Чапанов. Иштта, карарча шера парте горкома бюро дувца кийчдеш дар «Грознефтегеофизика» треста парткомо КПСС XXVI съезда решенеш кхоачашъяра коллектив оарцагIъяккхара даьчох» яха дош. Дукха ха йоацаш цу треста боахама а партийни а кулгалхой хийцабар, бакъда, коллективера хьалаш тоалулга Iалашдинза дар. Комиссе председатель вир цунах. Из организаци, цун специфика дика йовзаш вар Лорса Ахьмад. Гучадаьлар кадрай, быта даькъе царна лакхе латтача органаша новкъостал ца дича даргдоацилга. ДоагIар треста парткомагара а боахама кулгалхошкара а хьадехаш санна, царна эшараши ца тоъараши соцам тIа дIаязделга дуккхача даькъе комиссе председатела позицех тийша хилар. ХIаьта из принципиальни хинна ца Iеш, дикадар хилар ловш а догцIена а яр.

ХIанз а кIезига нийслац партийни комитетий докладчикаш шоашта хьалуча цхьан тайпара йолча текстаца коллективе дIа а бахе из алхха Iоешарах кхоачамбий дIаболхаш.

ДIашаьрваллалца Ахьмада а хулар ладувгIараща цу тайпара безаме доаца вIашагIкхетараш. ХIанз ший а наьха а хана хамбе гIерт, царцара вIашагIкхетар дика лер юсаргйолаш хилийтара хьалхxe а кийчо ю.

Июнь бетта кхоалагIча ерача дийнахьа производственни гIулакх лоаттадеча центральни база (ЦБПО) коллективе хила везаш вар из. Къамаьл де эшар корта бохабу маларашта никъ бехкарах.

Цу базана уллув я «Старогрознефть» НГДУ, УБР, кхыйола организацеш. Хьалхе цига дIа а ваха, гонахьарча торгови предприятешка хилар докладчик. «Встреча» яхача кафе, ЦБПО-а проходнойна хьалхашкарча тика чу, горисполкомо енна бокъонаш я, яхаш делкъал тIехьагIа ши сахьат даьлча маларaш паргIата дохкаш дар.

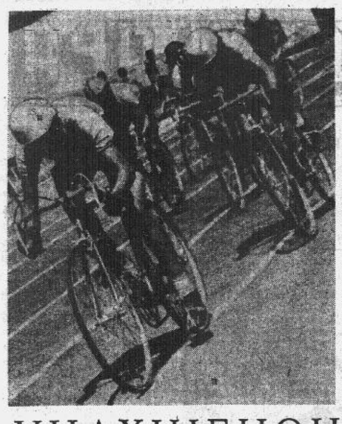
Къамаьл деш гучадаьлар шоай балха моттиге малараш дохкара коллектив а духьала хилар. Цул совгIа, цар болхло йолча кхалсаго аьлар шоаш бахача 35-ча участкемичча хана къаракъ а цIагIа хьадеш дола малараш а эца йиш я бахача нахагара, хIаьта участкови инспектор нов. Волков уж цIенхаштта юхатохаш вац. Цигара ваьнна райисполкоме а горисполкоме а ваха, гIулакх бокъонгахьа даккхалца сатензар цун. ХIанз малараш дохкац цу предприятешта уллув.

Каьхаташцара болх дукха бале а кабинете вагIара тIера вац Чапанов. Ше коллективашка вахача цигара гIулакхаш дайзе ца Iеш ше. а дукха хIама Iомадий юхаверз. Цкъа ше Октябрьски УТТ волаш цар Коталон Денна хетаеча кийчонах лаьца болхлошца пайдане къамаьл хоттаделар цун. Гучадаьлар уж бIарччача цхьан дийнахьа шоаш даьккха ахча Машара фонде дIадала ловш болга. Иштта, «За нефть» яхача цар газето шерра дIакхайка а еш, дика керда почин хьахилар. Из дуккхачар хьал а лаьцар.

Лорса Ахьмада болх эггара чIоагIагIа бувзабенна ба объединенерча политдешара кабинетаца. Цох лаьца цун заведующе Горлова Зинаида Семеновнас аьнна дешаш доаладича бакъахьа хургда: «ГIулакх кIоарга довзаш ва, совлени моттийта дари леладеш вац». Цунна тIатоха безам бар са ер шу дIадолалуш хиннача парте Грозненски горкома пленуме шоай балха тIа дика кайоалача партийни болхлошца цхьана Лорса Ахьмада цIи а яккхалга.

Укх гарггарча хана Iайха де лерхIарех дувцилга дех аз цунгара. ДукхагIа дагадоахкачарех да объединене идеологически кадрай университет хьаяра гаронаш тахкарца, «За нефть» яхача газета тIа бетта цкъа а доацаш, шозза яхье баьннарий гIулакхех йола обзораш ярца дувзаденна дешаш. Цу даькъе а цун кхаргхиларах шеко яц.

С. МАЙСИГОВ.

УНАХЦIЕНОН ЦIЕЙ

ДIадахача шоатта дийнахьа дездир физкультурника Ди, цу дийнахьа хилар аргIанера физкультурно - унахцIенон шоатта ди а.

...Грозный, «Динамо» яха стадион. Укхаза хилар физкультурникий парад. ТIема, къахьегаме, спорта ветеран В. П. Денисенко вар парада командующи. Цунгара парад хьаййцар республика спорткомитета председатела Е. С. Байракова. Программе дIайолаелар «Шовда» яхача ДЮСШ художественни гимнастика секце къонача воспитанницай хьокхама выступленешца. Шоай говзал гойташ хилар ритмически гимнастика группа, акробаташ, велосипедисташ.

Гулбеннарий терком чIоаргIа тIаозаш хилар низ барий конкурс. Цхьа пунти ех пунти хулаш йола ши герака эггара хьалха урагIа кхуаса волавелар Надтеречни районерча «Кругловский» винсовхозе водитель И. Темирсултанов. 28-зза урагIкхайсар цо геракаш. Бакъда, цунца нийсвала могаш Октябрьски РОВД болхло А. Елбазов мара хиланзар.

1418 метр йолча дистанцегIа — «Коталон миле» бовдар а хилар чIоагIа сакъердаме. Къаьстта наьха безам тIаьбодаш яр спорта мастералла кандидат, 3000 метр адара республика чемпионка Воронова Надя. Эггара хьалха финише цхаьчар из цу дийнахьа.

Физкультурно - унахцIенон шоатта денна юкъе хьинарегIа дакъалоацарех ба «Красный молот» завода спортсменаш. Цу дийнахьа белгалбаьлар котало яьккха цар футболисташи волейболисташи.

СУРТАШ ТIА: къонача спортсмений выступленеш; едда йоагIар — Воронова Надя.

В. ЕЛИЗАРОВА сурташ.

Республика экранаш тIа

«IАЬРЖА ТIАЬСК»

Из фильм даьккхад вовзаш волча английски яздархоучун Роберт Льюс Стивенсона из цIи йолча романах. Приключенчески фильм хиларах тарра, шортта да укхаза тохар, Iоттар, денал, зовзал, тийшаболх, цу жанре нийслуш мел дола кхыдар.

Историга гIолла вайна бовзаш болча ЦIечен КIайчен Розашта юкъе хиннача тIемах лаьца дувц укхаза. Из оттадаьд цу романах ше язъьча сценарех кинорежиссера Тарасов Сергеяс.

Кино ловзаш ба актераш Беляева Галина, Шавлан Игорь, Кулагин Леонид, Масюлис Альгимантас, Химичев Борис, Филиппенко Александр, кхыбараш.

«ДОШОЧА ЛОАМАН КЪАЙЛЕ»

Эрсий историех лаьца фильмаш доахаш белгалъяьннай Свердловски киностуди. Вайна дика довз цу темах цига даьха массехк кинокартина. Царех да «Демидовы», «Семен Дежнев», кхыдараш. Цу темах цхьаькха а фильм арадаьннад укхаза. Из да «Дошоча лоаман къайле». Цун режиссер ва Гусаков Николай.

«Россе моллагIча моттиге ваха а аьшк доалла моттигаш лаха а бокъо — хIара сага» аьнна Петр I указ арадаьначул тIехьагIа, Iалаьмате дукха нах арабаьлар СибарегIа баха, Россен паччахьалкхен рузкъа а низ а бебабе, шоашта кортамукъале яккха. Цу наха Iалаьмате дукха къахьийгад. Царех цаI ва Волков Михаил. Из ва Кузнецки кIора бассейн лехар. Цунах лаьца дувц «Дошоча лоаман къайле» яхача кинокартинас. Из даьккхад историко - приключенчески жанре. Сценарий язъяьй Лобков Бориса. Керттера ролаш ловзаю Новиков Александра, Антиков Виктора, Юхтин Геннаде, Яковлева Маринас.

«ШОРТТА ДОДА ХИИ КIОАРГА ХУЛ»

Московски кинематографистий из фильм хетадаьд укх шера 50 шу дузача стахановски болама. Цун ларде дижад А. Плетнева «Шахта» яха роман.

«Из картина доаккхаш оаха цIаьккха а кхетадир шахтер яхар — из Iалаьмате денал долча наьха романтически професси йолга. Оаха дувц таханарча шахтерий вахарах, хьалхашка латтача проблемаех», — йоах режиссера Никитин Олега.

Боккъонца цу фильме фу дувц а малагIа проблемаш я цига йоашхараш а кинокартинага хьежача мара ховргдац. Из хара фу де деза? Кинотеатре ваха веза, тIаккха довзаргда деррига а...

Керттера роль ловзаеш ва вовзаш вола киноактер Васильев Анатолий. Цунца цхьана укхаза ловзаш ба Польских Галина, Рыжов Иван, Потапов Александр, Соколова Люба, кхыбараш.

ЮХА А ЭКРАНА ТIА

Массехк шу хьалхагIа зрителой Iалаьмате безаме тIаийцар индийски кинематографисташа даьккха «Бобби» яха фильм. Цунцара наьха безам кхы а чIоагIагIа бар вай мехка цIи хеза волча режиссера а актера а Радж Капура из кинокартина оттадаь а, цун воIо Риши Капура Боббе роль ловзаеш а хиларца. Из вайна дика дагавоагIа «Безам — из вахар», «Безама лазар» яхача а кхы а фильмех.

В. КОВАЛЕВА.

Масхам ДУВЦАР

Цхьан хана мелаш хиннад вайнаха «масхам» оалаш дола малар. Миста хиларал совгIа, дог тоадеш чIоагIа а хиннад из. Цхьан дийнахьа шоай гаргара нах болчара чувенача маро сесагага аьннад:

— Ма дика масхам дар меттахьа, из хьанаьхкарцига аз меннар. Iа вайна а де мегаргдацар иззаморг?

— ХIана мегаргдац? — аьннад сесаго. — Сона вIалла а хетац, сай масхам наьхачул вогIа хургда ,аьнна.

Сесаго дика масхам дерга сатувсаш хиннав мар. ХIанзалца даьдеце а дергхургда-кх укхо, нахацарча яхьа а, иштта хиннай цун дагахьара уйлаш, ше фусамнаьнах башха бIубенна веце а.

ШоллагIча дийнахьа топпара кружка йиззаIо а детта, ше даь масхам дIаденнад сесаго мара.

— Ер фуй хьа? — хьаттад цецваьннача маро. — Ера-м дац масхам, укхана-м бац цхьанна а хIаман чам.

— Даьра хац сона-м, аз сайна ма хов дикагIа де гIерташа-м даьд из, — жоп деннад сесаго.

Сесаго масхам во хIана даьд хар чIоагIа ловш волча маро хаьттад сесага:

— Серми дукха тесса хургда Iа?

— Са нана яхача къонора, укх шин пIелга юкъе деллар мара-м тессадац, къонах.

— Дукха кхехкадаь хургда Iа из, сесаг?

— Са нана яхача Iаьхартенора, кIедж ма яьккханге хьа-м даькхад!

— Товдолийташ сов боарамал тIех леттийтад-кх Iа из тIаккха?

— ЗIаммига халъай ма деллинге а хьона хьа-м денад, къонах.

— Цудухьа во-м, хьа а са а даьсара, да Iа даь масхам! — аьннад, сесага масхам де ца хар боккъонца гучадаьннача маро.

Хь. ГАЛАЕВ.

СПОРТ

ДIадахача шоаттдийнахьа, физкультурника ди дездеш, «Динамо» стадионе НГIАССР кубок яккхара финале футболах ловзаш хилар «Грозтрубопроводстроера» «ГIишлонхо» яхеи «Аргунводпромера» «Вайнах» яхеи командаш. ШоллагIа тайм чакхйоалаш Павел Шерстнева «Вайнаха» коанаIараштa чутехар алхха цхьа бургац. Укх шера республика кубок яьккхар «ГIишлонхо» яхача команда.

* * *

Нохч - ГIалгIайчен 9-ча спартакиадана дIалоархIаш дола аргIанара футбола ловзараш чакхдаьннад. «Динамо», «Локомотивацеи», «Буревестник» просвещене министерства командацеи вIашагIкхетараш йистедаьннад цхьатарра 1:1 счет йолаш. «Спартак» котъяьлар «Урожаел» 4:0 йолаш. Дахача кIирандийнахьа просвещене министерства футболисташ хилар динамовцашца ловзаш. 7:4 йолаш котбаьлар динамовцаш.

Т. СОКОЛОВА.

ХЬОГГЕ КИЙЧБЕННАБ

РЕЙД

ЦхьоалагIча сентябре Назрановски района школашка деша доагIаргда 20 эзар гаргга бер. Уж тIаэца мишта кийчъяьй районера школаш,школьни реформа чакхйоаккхаш хиларца дувзаденна эргадаьнна фу хувцаденнад укхаза хьожаш хилар укх деношка тха рейдови бригада.

Йоккха а зIамига а 41 школа я Назрановски районе. Царех дукхагIъяраш тахан дешархой тIаэца кийча я. Гуш да педколлективаша, даьша-ноаноша, дешархоша кердача дешара шера кийчлуш дукха къахьийгалга. Ремонт еча дакъа лоацаш хиннай школашта шефство лелаеш йола предприятеш, организацеш.

Къаьстта белгалъяха, хоастае мегаргйолаш кийчъеннай Яндарера № 1 йола юкъера школа (директор С. Хашагульгова), Экажевски № 2 йола юкъера школа (М. Картоев), Дошлакъний-Юртара № 2 йола юкъера школа (М. Албогачиев), Назрановски № 3 йола юкъера школа (Р. Бекова), кхыяраш.

Яндарера № 1 йолча юкъерча школе укх шера ремонт яьяц, хIаьта укх школе из ца ю кхоалагIа шу а да. Ма дарра аьлча, ремонт е езаш а яц школьни помещенеш, парташ, мебель. Шоай мел долчун кхомбеш, лорадеш лéладу школе.

Дукха къахьийгад педколлективо дешархой школе баьхка хьаьший а боацаш, боккъонца дай а баь дIасттабара. БоккхагIчар кулгал а деш, школа йоакхо еш, из тоаеш, лораеш да бераш.

Лостам болаш, цIена да школа ков. Тахан басар хьекхача санна я классни помещенеш, парташ, гIандаш, кхыдар. ХIаьта укх шера укхаза хайра даь хIама дац, бос байнача басар хьекха деце. Дешара шу чакхдоалаш шоай школа иштта цIена йита дIадахад бераш. Кердача программаша дIадех дешархошта кIоаргга знанеш лулга, коммунистически идеалашта тешаме болаш, Даймохк дукхабезаш уж хьалкхебелга. Школьни реформа чакхйоаккхаш хиларца дувзаденна овлангара денз тоаде деза дешархошта къахьегама кхетам балар. Педколлективашта хьалхашка латта декхар да 1—10 классашка деша дагIа бераш общественно-пайданерча къахьегама юкъеозилга, кхоана, школа йистеяьккхача болх бе уж Iомаделга.

Цу деша дика уйла яьй Яндарерча № 1 йолча школе. Школе вIашагIъехкай кхапиа болх беш йола бригадаш.

Къаьстта ала деза ремонтни бригадах, дешара шу дIадоладе кийчлуча керттера дакъа цуига кхоач. Бригада 25 саг чувоагIа, цунна кулгалдеш я хIанз 10-ча классе дIачуяьнна М. Дербичева. Ехар тоаеш, эшача кулг тохаш хул из бригада бIарччача шера.

Школе я эшача книжкай фонд. ЧIоагIа лораеш, боча лелаю бераша шоай библиотека.

Массово-политически болх чакхбаккхара центр а хинна дIаэттай укхаза ленински уголокаш, тIема а къахьегама а сийлен зал, интернациональни доттагIлен клуб.

Хьалха санна укхазарча бераша Iомадергда кхоана вахаре эшаргдар: йиIигаш баркъа тега, кIаьнкаш — столярни гIулакх. Швейнии столярнии мастерскеш я.

Хьехархой а йоакхо яьй школа дирекце, юртсовето. ХIаране чуIе фусам я, Iай йоагаc эшача хIаманца IалашбаьбI уж. Цхьа хIама нийсденна ца ваьлча, балхара саг дIавалац. МоллагIа декхараш кхоачашде могаргдола коллектив хьахиннай укхаза. ДукхагIбола хьехархой школо ше хьалкхебаь ба.

Экажевски № 2 йолча школе коа дIачуваьлча парке волаш санна хет. Гаьнаш егIа. наькъаш дехка, лостам болаш кийчдаьд из.

Къаьстта йоакхо яьй укхаза укх шера эггара хьалха деша доагIача берий. Школа хьалхара этаж царна дIаеннай. Хоза кийчъяьй коридораш. Укхаза деррига а кийча да тахан а тIехьа дешара шу дIадоладе. Кхыметтел учебникаш а дада парташ тIа IотIадехка.

Кердача дешара шера дика кийчъеннай № 3 йола Назранера школа а. 10 шу совгIа ха а я укх школе РСФСР къамий школай Iилма-тохкама института филиало экспериментальни балхаш чакхдоаха. Кхыча школе йоацача тайпара дика я укхаза дешара кабинеташ, къаьстта белгалъяха еза наьна мотт Iомабеш йола кабинеташ.

Школа реформа еш хиларца дувзаденна районе тохкаш да «Детсадаш — юххьанцара школаш» яха цхьа учреждени юрташка хьаяра дош. Цу эксперимента цхьа дакъа кхоачаш а деш, ялх шу даьнна бераш дешаш хиннад дIадахача шера № 2 йолча Гамурзиевски школе. Цар толаме чакхъяьккхай 96 сахьата лаьрхIа программа. ЦхьоалагIча классе ха дезача эрсий деша словарни запас йолаш я цар. Укх шера деша доагIаргдолча ялх шу даьнначa берашта дика кийчъяьй классни помещенеш — уж ловзаш а дешаш а хургдола цIа, Детсаде санна, укхаза доацаш ловзоргаш дац. ЦхьоалагIча классе деша дагIача берашта мах боацаш кхача теларгба.

КПСС Назрановски райкома бюро заседане къоастабаьб школашта гIо-новкъостал дергдола шефаш. Шефство лелаеча предприятей партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша школай кулгалхоща цхьана бергболча балха планаш оттаьй, оборудовани, техника, материалаш, кхыдар Iалашде новкъостал делга белгалдаьд.

Масала, шин подшефни № 2 йолча Гамурзиевски школана дика новкъостал ду Назрановски совхоз-техникумо.

Школьни мастерской оборудовани оттае 800 сом деннад цо. ДIахо йодача хана школо лерхI дешара-производственни бригада совхоз-техникума подраздeлени а яь, из хозрасчета тIа яккха. Техникумо декхар тIаийцад 9—10 классе деша дагIача берашта «лаборант-агрохимик» яха професси Iомае.

ХIаьта школас базови предприяте хьаенна техника, инвентарь лораеш лелаю, ший выпускникаш совхоз-техникуме деша хьежабу. Цул совгIа, дешархоша новкъостал дергда совхоза-техникума историе музей вIашагIйолла. ХIанз цу гIулакха эша материалаш гулъеш я.

Назрановски школаш кердача дешара шера кийчъяр дувцача белгалдаккханза даргдац укхаза дола кхоачамбоацараш а. Масала, СурхотIарча № 1 йолча школе хIанз а ремонт яьяьнна яц, кизга бIалгаш а деха латт кораш, лостам болаш яц кабинеташ, харцахьа-бакъахьа хьийкхад басараш, цхьаккха а тайпа оформлени яьяц школе, тоъаш бац хьехархой.

Долакха-Юртарча юкъерча школана ремонте во яьяц. Массанахьа басараш хьекха, кIир теха чакхбаьннаб укхаза, оформлени а яьй. Цхьабакъда, мел даьр доадар кхерам болаш да хIанз хьагуш дар. Тхов тIа билла кIув лаьла а лаьла, ладар чуух. Эшаш йола материал хьавIаштIехьа а яьккха, сихха тоабе беза из. Тхов боацаш латт № 1 йола Гамурзиевски юкъера школа а.

Школьни помещенеш во йолаш, новкъостал эшаш школаш а я районе. ЧIоагIа теIа, готта йоалл Наьсар-Кертера юххьанцара школа, 170 бер деша дагIача школе 4 классни помещени мара яц. Хьехархошта Iоховша, урокашта кийчбала цIа дац, иштта йоацаш я кхетама болх бе эша помещенеш — пионерий цIа, библиотека, спортзал, кхыдар.

Назрановски школашта йоккха проблема а хинна дIаэттад хьехархой тоъаш ца хилар. Из проблема тахан керда хьалхашка отташ яц, хIара шера эшаш хул укхаза математикаш, химикаш, биологаш, историкаш, эрсий а доазал дехьара а метташ хьехаргдола педагогаш. Укх шера а гIулакх кхы тоаденна моттиг яц. ХIанз 100 гаргга хьехархо эш районе. Школа хьалхашка латта декхараш довзаш, лакха квалификаци йола специалисташ ца хилча, дувца дезаш а дац кхувш йоагIача тIехьенна таханарча вахаро дIадехачунга хьежжа знанеш, кхетам лулгах.

З. МАЛЬСАГОВА, Назрановски районо методист,

З. МОГУШКОВА, КПСС Назрановски райкома инструктор.

А. ЦИЦКИЕВА, РСФСР къамий школай Iилма-тохкама института Нохч-ГIалгIай филиала Iилман болхло, РСФСР халкъа образоване отличник.

Редактора зам. М. М. ХАМХОЕВ.

№ 4 йолча Грозненски юкъерча профессионально-технически училище 1985—1986 дешара шера дешархой деша дIачуэцилта дIахойт.

Укх професееx:

Мехкдаьттеи гази йоаккхача скважинашта эксплуатационнии разведочнии бурув тохача бурильщика гIонча, 2-гIча разряда электросварщика болх бе а ховргдолаш.

Дешара ха — 1—3 шу.

Буревой гIулакх деш вола электромонтер.

Дешара ха — 3 шу.

Электрогазосварщик.

Дешара ха — 3 шу.

Слесарь-авторемонтник.

Дешара ха — 1—3 шу.

Химически анализа лаборант (мехкарий).

Дешара ха — 3 шу.

Топограф-геодезист.

Дешара ха — 3 шу.

Мехкдаьтта даккхара оператор.

Дешара ха — 3 шу.

Училище деша дIаэц 8—10 класс чакхъяьккха кагий нахи мехкарийи, эскарера цIабаьхка бIухой.

Училище кийчъю «Грознефть» объединенена кадраш. Деша багIача хана дешархой Iалашбу мах боацаш обмундированеца, кхачанца, учебникашца, общежитеца. Производственни практика йолча хана дешархошта шоай специальностагIа доагIача юкъерча алапех 50 процент ахча кара дIател. Училище деша вагIаш яьккха ха къахьегама стажаца дIалоархI. Дешар хьехаш ба юкъера - технически лакхерен образовани йола мастераш.

Училища кхо курс чакхъяьккха а йистебовлаш дIалуш йола экзаменаш толаме дIаенна а болча кагирхошта юкъера образовани яккхарах долеи профессегIа квалификаци енна долеи диплом дIалу.

Училище чакхъяьккхараш специальностагIа болх бе хьожабу город Грозне. Деша отта безам болчо училище хьачулу директора цIерагIа ер документаш: заявлени, дийша хилара тешал, вахача моттигера справка, ваь ха тIайола тешал е паспорт, 6 фотокарточка 3х4 размер йолаш. Документаш хьачуийду хIара денна 8 сахьат лаьлча денз 16 сахьат даллалца.

Занятеш дIайолалу 1985 шера 1 сентябре.

Хьамсара доттагIий! Тха училище деша дуала!

Из чакхъяьккхачул тIехьагIа оашош хержача специальностагIа йоккха говзал йола болхлой хургда шоах, хIаьта юкъера образовани а хургъя шун.

Училища адрес: г. Грозный, Октябрьски района, 12 участок, автобусаш №№ 13, 24, 25, трамвай № 5. «12 участок» яхача из соцача кхаччалца.

ХЬАМСАРА ЭЦАРХОЙ!

Дувла тха «Промтовары» яхача розничнии торговии объединене тикашка. Укхаза шортта шуга дохкаргда школьни сезона эша товараш: канцтовараш — авторучкаш, школьни а юкъара а тетрадаш, микрокалькуляторaш, бос бола каьхат, тетрадашта тIайохка бетгарган, пластилин, угольникаш, линейкаш, портфелаш, школьни форма, кхыдола товараш.

Тикай адресаш:

«Заря» яхача № 2 йолча — Заветы Ильича улица, 22.

«Спутник» яхача № 9 йолча — Ленина улица, 10.

«Березка» яхача № 18 йолча — Заветы Ильича улица, 183.

«Обувь» яхача № 24 йолча — Красных фронтовиков улица, 2.

«Мелодия» яхача № 41 йолча — Победа улица, 10.

«Малыш» яхача № 55 йолча — Победа улица, 38.

«Канцтовары» яхача № 67 йолча — Дьякова улица, 21.

«Восход» яхача № 58 йолча — Леонова улица, 3.

«Юбилейный» яхача № 79 йолча — Тухачевске улица, 1.

«Промтовары» объединени.

ТЕЛЕВИДЕНИ

15 АВГУСТ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.35 — «БIаргагушдар — теша халадар».
9.40 — «Ахнанарча балхий ханара иллеш». Концерт.
10.20 — «Iамарчашта тIехкувсавала хов сона». Художественни телефильм. 2-гIа сери.
11.10 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.50 — Практике техка да. «Города йола хаьса беш», «Деррига а сагах тийша да» яха документальни телефильмаш.
15.40 — ДIалохх РСФСР заслуженни артиста Ф. Липса (бали).
16.10 — «Кердадараш».
16.15 — «...Ялхайтта даланза а кхы бовнхегIа а».
17.00 — «Вай доттагIа Инди».
17.45 — ДIалохх духовой инструментий квинтето «Серенада».
18.15 — Аграрно - промышленни комплекс: проблемаши перспективаши.
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — «Дельцы» яхача документальни телефильма премьера.
20.10 — «Iамарчашта тIехкхувсала хов сона» яхача художественни телефильма премьера. 3-гIа сери.
21.00 — «Ха».
21.35 — Инде артистий концерт.
22.20 — «Тахан дунен тIа».
22.35 — «Из юкъе а лархIацар» яхача телевизионни документальни фильма премьера.

II ПРОГРАММА

8.00 Iуйранара гимнастика.
8.15 — «Художникаш вежарий ТкачевгIар». Iилман-популярни фильм.
8.35 — «Русь» яхача Владимирсии паччахьалкхен филармоне илле - инструментальни ансамбла концерт.
9.15 — «Культура а салаIара а парке ди». Художественни фильм (КНДР).
10.05 — «Мамай школа».
10.35 — Берий художественни коллективаша дакъа а лоацаш дола советски илле концерт. Зелена Гура яхача городера передача.
11.25 — «Из вIалла а къарлуша воаца Андрей Васильевич». Телевизионни документальни фильма премьера.
11.45 — Эрсий халкъа инструментий Академически оркестра концерт.
12.10 — «Iаьржача форда талгIеш». Художественни телефильм. 7-гIа сери.
13.15 — Испански мотт.
13.45 — «Моаршал да шуга, со шуи даьци я». Субтитрашца дола художественни телефильм.
15.25 — «Кердадараш».

ГСТ

17.20 — «Наькъа йисте дагIа цIа». Телефильм.
18.00 — «Атеист» (нохчий меттала).
18.20 — «Нохч - ГIалгIайчен ди».
18.40 — «Iоажал хьалгIатташ я». Художественни фильм.
20.05 — «Бийса даькъала хийла шун ,бераш!».

ЦТ.

20.15 — «Догама ашараш». Документальни телефильм.
20.30 — Ритмически гимнастика.
21.00 — «Ха».
21.35 — «ЦIенхаштта ду къамаьл». Художественни фильм.
22.55 — «Кердадараш».

16 АВГУСТ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.35 — «Сийна оалхазар» яха И. Саца а Т. Раухвергера а музыка тIа Московски паччахьалкхен берий музыкальни театро оттадаь фильм-балет.
10.00 — «Конструктора Бабакина сий айденна шераш». «ЯхлагIа гушбоаца океан» яха Iилман-популярни фильмаш.
10.35 — «Iамарчашта тIехкхувсавала хов сона». Художественни фильм. 3-гIа сери.
11.25 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.45 — «Юрта доазонаш». Документальни телефильмаш: «Тешам болар». «Вайх воайх тийша да».
15.35 — «Эрсий къамаьл».
16.05 — «Кердадараш».
16.10 — А. Петровеи, А. Холминовеи произведенеш дIалохх Свердловски филармоне симфонически оркестро.
16.55 — Фильм — берашта. «ХIанз цIакхоачаргва папа...».
18.15 — Кипра артистий концерт.
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — СССР-еи США-и, Великобританеи правительствашта кертелаттарий Потсдамски (Берлински) конференце 40 шу дизарга. «Терминал яха операци».
20.00 — «Кердадараш».
20.05 — «Iамарчашта тIехкхувсавала хов сона». Художественни фильма премьера, 4-гIа сери.
21.00 — «Ха».
21.35 — А. П. Чехова дувцарех оттадаь лоаца метраж йола художественни фильмаш»: «Сомеи виткъен», «ГIам», «Жилец», «Драма».
22.50 — «Тахан дунен тIа».
23.05 — «Къоарза яьй». ГДР-ера музыкальни передача.

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйранара гимнастика.
8.15 — «Эгалуш а хувцалуш а хиларах цаховшдар». Iилман-популярни фильм.
8.35 — «ЦIенхаштта ду къамаьл». Художественни фильм.
9.55 — «Цаьдар, дукхача къамнийдар...». Советски литература хьакъехьа.
10.40 — Мультфильмаш: «ХIахIу, собарде Iа!». 7-гIеи, 8-гIеи выпускаш.
11.00 — «Археологера денз космосе кхаччалца: хьалха хинначунгара тIехьа хургдолчунга кхаччалца». Советски-финляндски Iилман-технически цхьана къахьегарах дола телевизионни документальни фильм.
12.00 — «Iаьржача форда талгIеш». Художественни фильм. 8-гIа сери.
13.15 — Английски мотт.
13.45 — «Хьастигаш».
14.20 — Удмуртски телевидене программа.
15.05 — «Кердадараш».

ГСТ

17.00 — «Сийлахь - доккха сурт-сибат». Телефильм.
17.45 — «Шоана, дай-ноаной!» (нохчий меттала).
18.15 — «Нохч-ГIалгIайчен ди».
18.35 — «Депутатий гIулакхаш» (нохчий меттала).
18.55 — «Хьал мел кхедаьр тешшаме лораде!». Комсомольски рейда лерраргIа.
19.10 — «Маларца — лира къовсам!». «Эггара хозагIъяр». Документальни фильм.
19.20 — «Ца молаш хилар — вахара хьисап».
19.35 — Подшефни гIишло хьалъеча. Маькхапродуктай Аргунски комбинат.

ЦТ

20.00 — «Бийса даькъала хийла шун, бераш!».
20.15 — «Директора ду къамаьл». Документальни фильм.
20.25 — С. Рахманинова произведенеш дIалохх РСФСР халкъа артиста П. Сметанникова.
21.00 — «Ха».
21.35 — «Даниил Шафран». Фильм-концерт.
22.40 — «Кердадараш».

РАДИО

15 АВГУСТ

7.20 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
7.25 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
7.30 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала).
7.35 — Хоамаш. Хаоттам (эрсий меттала).
8.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» яхача республикански газетий обзор.
8.23 — «Сердало» яхача республикански газета обзор.
8.30 — Передачай программа (эрсий меттала).
8.33 — Передачай программа (гIалгIай меттала).
8.25 — Реклама (эрсий меттала).
8.40 — «Общественни порядкана ха тIа» яха радиожурнал (эрсий меттала).
9.15 — Концерт (нохчий меттала).
11.15 — Патриоташ, интернационалисташ хьалхебар (нохчий меттала).
11.30 — КПСС XXVII съезда накъадолхаш. «Кхом белга — захара хьал тоадара нинъ» (эрсий меттала).
11.45 — Ашараш (нохчий меттала).
17.15 — Передачай программа. Хаоттам (эрсий меттала).
17.16 — «Патриот» (нохчий меттала).
17.31 — «Производстве хьалхалаттараш, шоана!». Концерт (гIалгIай меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
18.10 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
18.20 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала).
18.30 — «Боахама расчетни система юкъаоалаю» (гIалгIай меттала).
18.40 — «Халкъа тIахьожам дIахьош ба» (нохчий меттала).

УКВ

17.00 — Ашарий передача.
17.27 — «Самукъанерча талгIе тIа». Литературни передача.
17.49 — Шахбулатова произведенеш.
18.18 — Иллеш, халхара ашараш.

16 АВГУСТ

7.20 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
7.25 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
7.30 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала).
7.35 — Хоамаш. Хаоттам (эрсий меттала).
8.15 — «Грозненский рабочий» яхача республикански газета обзор.
8.23 — «Ленинан некъ» яхача республикански газета обзор.
8.30 — Передачай программа (эрсий меттала).
8.33 — Передачай программа (нохчий меттала).
8.36 — Иллеш доах Усманов Iимрана (нохчий меттала).
11.15 — «Iилма — производствана» (эрсий меттала).
11.30 — «Хь. Осмиева стихашца халкий доттагIал а интернационализм а» (гIалгIай меттала).
11.45 — «Сий делга а тешам болар а». Беседа (эрсий меттала).
15.15 — «Малараштa моттиг яц». Микрофона хьалхашка ва йоазонхо Сулейманов (нохчий меттала).
15.35 — Реклама (эрсий меттала).
17.15 — Передачай программа. Хаоттам (эрсий меттала).
17.16 — «ДоттагIий оазаш» (эрсий меттала).
17.31 — «ЦIе сийгаш» (гIалгIай меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
18.10 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
18.20 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала).
18.30 — «Юртара вахар» (эрсий меттала).
18.40 — «Даьхе хьона да, салтачун дог» (гIалгIай меттала).

УКВ

17.00 — Цхьан даькъах йола «Мадмуазель Фи-Фи» яха опера.
17.48 — «Зама» яхача ансамбла концерт.
18.17 — I. Димаева дIалохх нохч-гIалгIай ашараш.

Хоттисм

Тахан, республике гIоллеи Грознеи хувцалуш морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш, малхбузехьара секунде 3—8 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилеи фегара температура республике 29—34, Грозне 31—33 градус йIовхал йолаш хилеи тарлу.

Кхоана хувцалуш морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш, тайп-тайпарча оагIонашкара секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилеи, фегара температура бийсана 13—18, дийнахьа 27—32 градус йIовхал йолаш хилеи тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске, ул. 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместителя — 2-85-07; бехктохкама секретара — 2-84-68; отделий: партийни вахара — 2-54-04; промышленностен транспортен — 2-65-01; юрта боахама — 2-47-84; культура — 2-64-75; письмой — 2-85-64, корректорсве — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-65-01; сельского хозяйства — 2-47-84; культуры — 2-64 75; писем — 2-85-64; корректорская — 2-89-88.

Газет арадувл шинареи, ереи, шоаттеи деношка

СФ02222. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 3794.